KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2023/695

2023 m. kovo 27 d.

kuriuo nustatoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB (Paukščių direktyva) 12 straipsnyje nurodyta ataskaitos dėl laukinių paukščių rūšių būklės ir tendencijų forma

(pranešta dokumentu Nr. C(2023) 1889)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos ([1]), ir ypač į jos 12 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą,

kadangi:

(1) Direktyvos 2009/147/EB 12 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės kas šešerius metus pateiktų Komisijai priemonių, kurių imtasi pagal tą direktyvą, įgyvendinimo ir pagrindinio tų priemonių poveikio ataskaitą;

(2) toje ataskaitoje visų pirma turėtų būti pateikiama informacija apie laukinių paukščių rūšių, saugomų pagal Direktyvą 2009/147/EB, būklę ir tendencijas, joms kylančias grėsmes ir neigiamo poveikio veiksnius, apsaugos priemones, kurių dėl jų imamasi, ir specialių apsaugos teritorijų tinklo indėlį siekiant šios direktyvos 2 straipsnyje nustatytų tikslų;

(3) tos ataskaitos forma turi būti suderinta su Tarybos direktyvos 92/43/EEB ([2]) 17 straipsnio 1 dalyje nurodytos ataskaitos forma;

(4) papildomi dokumentai, padedantys visoje Sąjungoje nuosekliai naudotis šia ataskaitos forma, įskaitant kodų sąrašus, technines gaires ir informacijai perduoti reikiamus duomenų rinkmenų formatus, yra prieinami valstybėms narėms Europos aplinkos agentūros tvarkomame internetiniame pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informaciniame portale;

(5) šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Derinimo prie technikos ir mokslo pažangos komiteto, įsteigto pagal Direktyvos 2009/147/EB 16 straipsnio 1 dalį, nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2009/147/EB 12 straipsnio 1 dalyje nurodyta ataskaitos forma pateikiama šio sprendimo priede.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2023 m. kovo 27 d.

Komisijos vardu
Virginijus SINKEVIČIUS
Komisijos narys

([1]) OL L 20, 2010 1 26, p. 7.
([2]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

PRIEDAS

DIREKTYVOS 2009/147/EB (PAUKŠČIŲ DIREKTYVA) 12 STRAIPSNYJE NURODYTA ATASKAITOS FORMA

12 traipsnyje nurodytą ataskaitos formą sudaro dvi pagrindinės dalys:

— A dalis – bendros ataskaitos forma, kurioje pateikiama bendra informacija apie įgyvendinimą ir bendrąsias priemones, kurių imtasi pagal Direktyvą 2009/147/EB.

— B dalis – paukščių rūšių būklės ir tendencijų ataskaitos forma, kurioje pateikiama informacija apie neigiamus veiksnius, apsaugos priemones ir specialių apsaugos teritorijų aprėptį.

Ataskaitos forma turi būti pildoma pagal aiškinamosiose pastabose pateiktus nurodymus. Daugiau informacijos galima rasti internetiniame pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informaciniame portale.

Pagrindiniai pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų formos skirsniai

A dalis. Bendros ataskaitos forma	Šis skirsnis pildomas vieną kartą apie visą valstybę narę.
1. Pagrindiniai laimėjimai pagal Direktyvą 2009/147/EB	
2. Bendrieji informacijos apie Direktyvos 2009/147/EB įgyvendinimą šaltiniai	
3. Moksliniai tyrimai ir darbas, reikalingi siekiant apsaugoti, valdyti ir tausiai naudoti paukščių populiacijas (Direktyvos 2009/147/EB 10 straipsnis)	
4. Svetimos paukščių rūšys (Direktyvos 2009/147/EB 11 straipsnis)	
B dalis. Paukščių rūšių būklės ir tendencijų ataskaitos forma	Šis skirsnis pildomas apie visas atitinkamas valstybės narės paukščių rūšis, vadovaujantis aiškinamosiomis pastabomis ir atitinkamais kontroliniais sąrašais, pateikiamais internetiniame pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informaciniame portale.
1. Informacija apie rūšį	
2. Sezonas	
3. Populiacijos dydis	
4. Populiacijos tendencija	
5. Perėjimo paplitimo žemėlapis ir dydis	
6. Perėjimo paplitimo tendencija	
7. Pagrindiniai neigiami veiksniai ir grėsmės	
8. Apsaugos priemonės	
9. Tinklo „Natura 2000“ (specialių apsaugos teritorijų) aprėptis	
10. Darbo, susijusio su tarptautiniais rūšių veiksmų planais (RVP), valdymo planais (VP) ir trumpomis valdymo suvestinėmis (TVS), pažanga	
11. Informacija, susijusi su Direktyvos 2009/147/EB II priede nurodytomis rūšimis	

A DALIS. BENDROS ATASKAITOS FORMA

Valstybė narė	*Naudokite kodą iš informaciniame portale pateikto sąrašo*

1 **Pagrindiniai laimėjimai pagal Direktyvą 2009/147/EB**

Laisvos formos tekstas

— Svarbiausi laimėjimai

Trumpai aprašykite pagrindinius ataskaitinio laikotarpio laimėjimus pagal Direktyvą 2009/147/EB, ypatingą dėmesį skirdami SAT tinklui.

— Sėkmės pavyzdys

Jei įmanoma, trumpai aprašykite bent vieną sėkmės pavyzdį. Jis gali būti susijęs su bet kuria laukinių paukščių rūšimi, kurios būklė per ataskaitinį laikotarpį iš tiesų pagerėjo, pvz., pagerėjo trumpalaikė populiacijos tendencija (perėjimo arba žiemojimo) (neatsižvelgiant į ilgalaikę tos populiacijos tendenciją) arba trumpalaikė populiacijos tendencija yra stabili ir (arba) kintanti, nors ilgalaikė tendencija – mažėjimo.
Aprašytas pagerėjimas turėtų būti susijęs su apsaugos priemonėmis ir turėtų būti įvykęs per aptariamą ataskaitinį laikotarpį, tačiau taip pat gali apimti priemones, kurios buvo pradėtos taikyti anksčiau.

Jei valstybė narė nori prie to, ko prašoma šioje formoje, pridėti papildomų dokumentų, tokius dokumentus ir jų rinkmenų pavadinimus šio laisvos formos teksto skirsnio pabaigoje nurodykite kaip priedus ir įkelkite atitinkamas rinkmenas į EAA ataskaitų teikimo sistemą kartu su likusia ataskaitos dalimi. Jei įmanoma, pateikite vertimą į anglų kalbą.

1.1.	**Tekstas nacionaline kalba**	*Ne daugiau kaip 2–3 puslapiai*
1.2.	**Vertimas į anglų kalbą** *Neprivaloma*	
1.3.	**Sėkmės istorijose aptariamų rūšių ir porūšių pavadinimai, kodai ir sezonai**	a) *Paukščių rūšies kodas ir pavadinimas* b) *Sezonas*

2 **Bendrieji informacijos apie Direktyvos 2009/147/EB įgyvendinimą šaltiniai**

Pateikite nuorodą į nacionalinių informacijos šaltinių, kuriuose galima rasti reikiamą informaciją, interneto adresą (-us) arba paaiškinkite, kaip gauti šią informaciją.

2.1.	**Bendroji informacija apie Direktyvą 2009/147/EB**	*URL / tekstas*
2.2.	**Informacija apie (specialių apsaugos teritorijų (SAT)) tinklą „Natura 2000“**	*URL / tekstas*
2.3.	**Stebėsenos sistemos (Direktyvos 2009/147/EB 4 straipsnio 1 dalis ir 10 straipsnis)**	*URL / tekstas*
2.4.	**Rūšių apsauga (Direktyvos 2009/147/EB 5–8 straipsniai)**	*URL / tekstas*
2.5.	**Direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę (teisės aktų tekstai)**	*URL / tekstas*

3	**Moksliniai tyrimai ir darbas, reikalingi siekiant apsaugoti, tvarkyti ir tausiai naudoti paukščių populiacijas (Direktyvos 2009/147/EB 10 straipsnis)**	
Toliau išvardykite naujausią veiklą. Daugiau laisvos formos informacijos, susijusios su 10 straipsnio įgyvendinimu, galima pateikti 1 skirsnyje (pagrindiniai laimėjimai).		
3.1.	**Nacionalinis paukščių atlasas**	
3.1.1.	**Pavadinimas**	
3.1.2.	**Paskelbimo metai**	
3.1.3.	**Interneto nuoroda ir (arba) bibliografinė nuoroda**	*URL / tekstas*
3.2.	**Nacionalinė paukščių stebėsenos apžvalga** *Jei paskelbta daugiau nei viena apžvalga, 3.2.1–3.2.3 laukelius užpildykite pakartotinai.*	
3.2.1.	**Pavadinimas arba pan. ir trumpas aprašymas**	*Įtrauktos rūšys, pagrindiniai rezultatai ir t. t.*
3.2.2.	**Paskelbimo metai**	
3.2.3.	**Interneto nuoroda ir (arba) bibliografinė nuoroda**	*URL / tekstas*
3.3.	**Nacionalinė paukščių Raudonoji knyga**	
3.3.1.	**Pavadinimas**	
3.3.2.	**Paskelbimo metai**	
3.3.3.	**Interneto nuoroda ir (arba) bibliografinė nuoroda**	*URL / tekstas*
3.4.	Kiti ES mastu aktualūs leidiniai (pvz., nacionalinė veiksmų, susijusių su nykstančiomis rūšimis, apžvalga) *Jei yra daugiau nei viena, 3.4.1–3.4.3 laukelius užpildykite pakartotinai. Nurodykite ne daugiau kaip 10 leidinių.*	
3.4.1.	**Pavadinimas arba pan. ir trumpas aprašymas**	*Įtrauktos rūšys, pagrindiniai rezultatai ir t. t.*
3.4.2.	**Paskelbimo metai**	
3.4.3.	**Interneto nuoroda ir (arba) bibliografinė nuoroda**	*URL / tekstas*

4	**Svetimos paukščių rūšys (Direktyvos 2009/147/EB 11 straipsnis)**	
Pateikite informacijos apie paukščių rūšis, kurios natūraliai neaptinkamos valstybių narių europinėje teritorijoje ir kurių introdukcija įvyko ataskaitiniu laikotarpiu. Jei reikia, apie kiekvieną pranešamą rūšį pakartotinai užpildykite 4.1–4.5 laukelius.		
4.1.	**Mokslinis rūšies pavadinimas**	
4.2.	**Porūšis**	*Jei aktualu*
4.3.	**Pagrindinis teisinio sprendimo dėl introdukcijos turinys**	*Laisvos formos tekstas; nurodykite pagrindimą, individų skaičių ir leidimo galiojimo trukmę.*
4.4.	**Konsultacija su Komisija**	*Data*
4.5.	**Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 4.1–4.4 laukelių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*

B DALIS. PAUKŠČIŲ RŪŠIŲ BŪKLĖS IR TENDENCIJŲ ATASKAITOS FORMA

1 **Informacija apie rūšį**		
1.1. **Valstybė narė**	*Naudokite kodą iš informaciniame portale pateikto sąrašo*	
1.2. **Rūšies kodas**	*Pasirinkite kodą iš paukščių rūšių kontrolinio sąrašo, pateikiamo informaciniame portale*	
1.3. **EURING kodas**	*Pasirinkite kodą iš paukščių rūšių kontrolinio sąrašo, pateikiamo informaciniame portale*	
1.4. **Mokslinis rūšies pavadinimas**	*Pasirinkite rūšies pavadinimą iš paukščių rūšių kontrolinio sąrašo, pateikiamo informaciniame portale*	
1.5. **Porūšio populiacija**	*Jei tinkama, pasirinkite konkrečią populiaciją (iš informaciniame portale pateikiamo paukščių rūšių kontrolinio sąrašo)*	
1.6. **Alternatyvus mokslinis rūšies pavadinimas** *Neprivaloma*	*Nacionaliniu lygmeniu vartojamas mokslinis pavadinimas, jei skiriasi nuo nurodytojo 1.4 skiltyje*	
1.7. **Bendrinis pavadinimas** *Neprivaloma*	*Nacionaline kalba*	

2 **Sezonas**	
2.1. **Sezonas**	*Pasirinkite sezoną, per kurį buvo renkami jūsų teikiami duomenys: perėjimo / žiemojimo / migracijos (kaip nurodyta paukščių rūšių kontroliniame sąraše)*
2.2. **Duomenų teikimas pirmą kartą**	*Nurodykite, ar duomenys apie šią rūšį teikiami pirmą kartą (neskaitant atvejų, kai tarp ataskaitinių laikotarpių keičiamas rūšies pavadinimas arba kodas)* ☐ *TAIP* ☐ *NE*
2.3. **Papildoma informacija**	*Nurodykite pirmą kartą teikiamų duomenų pobūdį. Visa kita papildoma informacija neprivaloma.*

3 **Populiacijos dydis**		
3.1. **Metai arba laikotarpis**	*Populiacijos dydžio paskutinio nustatymo metai arba laikotarpis*	
3.2. **Populiacijos dydis**	a) **vienetas**	*Perinčios poros / individai / kita (pagal informaciniame portale pateikiamą paukščių rūšių kontrolinį sąrašą)*
	b) **mažiausia**	*Skaičius (neapdorotas, t. y. nesuapvalintas). Nurodykite arba intervalą (b, c) ir (arba) vieną geriausią vertę (d)*
	c) **daugiausia**	*Skaičius (neapdorotas, t. y. nesuapvalintas). Nurodykite arba intervalą (b, c) ir (arba) vieną geriausią vertę (d)*
	d) **viena geriausia vertė**	*Skaičius (neapdorotas, t. y. nesuapvalintas). Nurodykite arba intervalą (b, c) ir (arba) vieną geriausią vertę (d)*
3.3. **Įverčio tipas**	*Geriausias įvertis / daugiametis vidurkis / 95 proc. pasikliautinasis intervalas / mažiausias įvertis*	
3.4. **Populiacijos dydis Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*	
3.5. **Šaltiniai**	*Pateikite bibliografines nuorodas, nuorodas į interneto svetaines, ekspertų kontaktinius duomenis ir t. t.* *Laisvos formos tekstas*	

3.6. **Pokytis ir jo priežastis (nuo ankstesnės ataskaitos)**	*Ar yra pokytis nuo ankstesnio ataskaitinio laikotarpio? Jei taip, iš b–f variantų galima pasirinkti daugiau nei vieną.* a) *ne, pokyčių nėra* b) *taip, iš tiesų įvyko pokytis* c) *taip, dėl geresnių žinių ir (arba) tikslesnių duomenų* d) *taip, nes taikomas kitas metodas* e) *taip, bet pokyčių pobūdis nežinomas* f) *taip, dėl kitų priežasčių*
	Pokytis daugiausia susijęs su (pasirinkite vieną iš toliau nurodytų priežasčių): a) *tikru pokyčiu* b) *geresnėmis žiniomis arba tikslesniais duomenimis* c) *kito metodo taikymu* d) *nežinoma* e) *kitomis priežastimis*
3.7. **Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 3.1–3.6 laukelių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*

4 **Populiacijos tendencija**		
4.1. **Trumpalaikė tendencija (per pastaruosius 12 metų)**		
4.1.1. **Trumpalaikė tendencija Laikotarpis**	*Slankusis 12 metų laikotarpis arba jam kuo artimesnis laikotarpis, pvz., 2019–2024 m. ataskaitinio laikotarpio atveju tai būtų 2013–2024 m.*	
4.1.2. **Trumpalaikė tendencija Kryptis**	*pasirinkite vieną iš toliau nurodytų variantų:* a) *stabili* b) *svyruojanti* c) *didėjanti* d) *mažėjanti* e) *neaiški* f) *nežinoma*	
4.1.3. **Trumpalaikė tendencija Dydis**	a) **mažiausia**	*Procentinis pokytis per 4.1.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	b) **daugiausia**	*Procentinis pokytis per 4.1.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	c) **viena geriausia vertė**	*Procentinis pokytis per 4.1.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
4.1.4. **Trumpalaikė tendencija Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*	
4.1.5. **Šaltiniai**	*Pateikite bibliografines nuorodas, nuorodas į interneto svetaines, ekspertų kontaktinius duomenis ir t. t.* *Laisvos formos tekstas.*	
4.2 **Ilgalaikė tendencija (nuo apytikriai 1980 m.)**		
4.2.1. **Ilgalaikė tendencija Laikotarpis**	*Laikotarpio pradžia – maždaug 1980 m., laikotarpio pabaiga – ataskaitinio laikotarpio pabaiga*	
4.2.2. **Ilgalaikė tendencija Kryptis**	*pasirinkite vieną iš toliau nurodytų variantų:* a) *stabili* b) *svyruojanti* c) *didėjanti* d) *mažėjanti* e) *neaiški* f) *nežinoma*	

4.2.3. **Ilgalaikė tendencija Dydis**	a) **mažiausia**	*Procentinis pokytis per 4.2.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	b) **didžiausias**	*Procentinis pokytis per 4.2.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	c) **viena geriausia vertė**	*Procentinis pokytis per 4.2.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
4.2.4. **Ilgalaikė tendencija Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*	
4.2.5. **Šaltiniai**	*Pateikite bibliografines nuorodas, nuorodas į interneto svetaines, ekspertų kontaktinius duomenis ir t. t.* *Laisvos formos tekstas*	
4.3. **Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 4.1 ir 4.2 skirsnių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*	

5 **Perėjimo paplitimo žemėlapis ir dydis**	
5.1. **Pažeidžiamos rūšys**	*Pateikta erdvinė informacija yra susijusi su rūšimi (arba porūšio populiacija), kuri laikytina pažeidžiama* ☐ *TAIP* ☐ *NE*
5.2. **Metai arba laikotarpis**	*Perėjimo paplitimo paskutinio nustatymo metai arba laikotarpis*
5.3. **Perėjimo paplitimo žemėlapis**	*Pateikite žemėlapį ir atitinkamus metaduomenis pagal aiškinamosiose pastabose pateiktas technines specifikacijas. Rūšies paplitimo standartas yra 10 × 10km ETRS 89 tinklelis naudojant LAEA (EPSG:3035) projekciją.*
5.4. **Perėjimo paplitimo plotas**	*Bendras perėjimo paplitimo paviršiaus plotas km²*
5.5. **Perėjimo paplitimas Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*
5.6. **Papildomi žemėlapiai** *Neprivaloma*	*VN gali pateikti papildomą žemėlapį, kuris skiriasi nuo standartinio, pagal 5.3 laukelį pateikiamo žemėlapio, ir (arba) arealo žemėlapį.*
5.7. **Šaltiniai**	*Pateikite bibliografines nuorodas, nuorodas į interneto svetaines, ekspertų kontaktinius duomenis ir t. t.*
5.8. **Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 5.1–5.7 laukelių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*

6 **Perėjimo paplitimo tendencija**		
6.1. **Trumpalaikė tendencija (per pastaruosius 12 metų)**		
6.1.1. **Trumpalaikė tendencija Laikotarpis**	*Slankusis 12 metų laikotarpis arba jam kuo artimesnis laikotarpis, pvz., 2019–2024 m. ataskaitinio laikotarpio atveju tai būtų 2013–2024 m.*	
6.1.2. **Trumpalaikė tendencija Kryptis**	*pasirinkite vieną iš toliau nurodytų variantų:* a) *stabili* b) *svyruojanti* c) *didėjanti* d) *mažėjanti* e) *neaiški* f) *nežinoma*	
6.1.3. **Trumpalaikė tendencija Dydis**	a) **mažiausia**	*Procentinis pokytis per 6.1.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	b) **daugiausia**	*Procentinis pokytis per 6.1.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	c) **viena geriausia vertė**	*Procentinis pokytis per 6.1.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
6.1.4. **Trumpalaikė tendencija Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*	
6.1.5. **Šaltiniai**	*Pateikite bibliografines nuorodas, nuorodas į interneto svetaines, ekspertų kontaktinius duomenis ir t. t.* *Laisvos formos tekstas*	
6.2. **Ilgalaikė tendencija (apytikriai nuo 1980 m.)**		
6.2.1. **Ilgalaikė tendencija Laikotarpis**	*Laikotarpio pradžia – maždaug 1980 m., laikotarpio pabaiga – ataskaitinio laikotarpio pabaiga*	
6.2.2. **Ilgalaikė tendencija Kryptis**	*pasirinkite vieną iš toliau nurodytų variantų:* a) *stabili* b) *svyruojanti* c) *didėjanti* d) *mažėjanti* e) *neaiški* f) *nežinoma*	
6.2.3. **Ilgalaikė tendencija Dydis**	a) **mažiausia**	*Procentinis pokytis per 6.2.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	b) **daugiausia**	*Procentinis pokytis per 6.2.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
	c) **viena geriausia vertė**	*Procentinis pokytis per 6.2.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Nurodykite intervalą (a, b) ir (arba) vieną geriausią vertę (c)*
6.2.4. **Ilgalaikė tendencija Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*	

6.2.5. **Šaltiniai**	*Pateikite bibliografines nuorodas, nuorodas į interneto svetaines, ekspertų kontaktinius duomenis ir t. t.* *Laisvos formos tekstas*
6.3. **Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 6.1 ir 6.2 skirsnių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*

7 **Pagrindiniai neigiami veiksniai ir grėsmės**	
7.1. **Neigiamų veiksnių apibūdinimas**	
a) **Neigiamas veiksnys**	*Naudodami informaciniame portale pateiktą kodų sąrašą, išvardykite ne daugiau kaip 20 neigiamų veiksnių ir apie kiekvieną iš jų užpildykite b–g laukelius.*
b) **Laikas**	☐ *buvo praeityje, bet dabar dėl priemonių taikymo sustabdytas* ☐ *vyksta dabar* ☐ *vyksta dabar ir tikėtina, kad tęsis ateityje* ☐ *bus tik ateityje*
c) **Mastas (paveiktos populiacijos dalis)**	*Pildykite tuo atveju, jei neigiamas veiksnys „vyksta dabar“ ir „vyksta dabar ir tikėtina, kad tęsis ateityje“:* ☐ *visa > 90 proc.* ☐ *didžioji dalis 50–90 proc.* ☐ *mažesnioji dalis 50 proc.*
d) **Poveikis (rūšies populiacijai ar buveinei)**	*Pildykite tuo atveju, jei neigiamas veiksnys „vyksta dabar“ ir „vyksta dabar ir tikėtina, kad tęsis ateityje“:* ☐ *didelis poveikis* ☐ *vidutinis poveikis* ☐ *mažas poveikis*
e) **Vieta (kurioje labiausiai reiškiasi neigiamas veiksnys)**	☐ *valstybėje narėje* ☐ *kitose ES valstybėse* ☐ *už ES ribų* ☐ *ir ES, ir už jos ribų* ☐ *nežinoma*
f) **Sąjungai susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšys**	*Pildykite tuo atveju, jei kaip neigiamą veiksnį pasirinkote „Sąjungai susirūpinimą kelianti invazinė svetima rūšis“. Pasirinkite iš atitinkamo rūšių sąrašo (žr. pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informacinį portalą)*
g) **Kitos invazinės svetimos rūšys** *Neprivaloma*	*Pildykite, jei kaip neigiamą veiksnį pasirinkote „kitos nei Sąjungai susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšys“. Pasirinkite iš EASIN duomenų bazės (žr. pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informacinį portalą)*
7.2. **Naudoti metodai** *Neprivaloma*	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*
7.3. **Informacijos šaltiniai** *Neprivaloma*	*Jei įmanoma, pateikite neigiamų veiksnių buvimą patvirtinančius informacijos šaltinius (URL, metaduomenis)*
7.4. **Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 7.1 laukelio duomenis.* *Laisvos formos tekstas*

8 **Apsaugos priemonės**	
8.1. **Priemonių būklė**	*Ar reikia priemonių?* ☐ *TAIP* ☐ *NE* *Jei TAIP, nurodykite priemonių būklę (pasirinkite tik vieną variantą):* a) *nustatyta, kokių priemonių reikia, bet jų dar nesiimta* b) *priemonių reikia, bet negali būti nustatyta, kokių* c) *imtasi dalies iš nustatytų priemonių* d) *imtasi daugelio iš / visų nustatytų priemonių*
8.2. **Priemonių, kurių imtasi, aprėptis**	*Pildykite, jei 8.1. laukelyje pasirinkote „c) imtasi dalies iš nustatytų priemonių " arba „d) imtasi daugelio iš / visų nustatytų priemonių".* *Ar jos daro poveikį (pasirinkite tik vieną variantą):* a) *< 50 proc.* b) *50–90 proc. arba* c) *> 90 proc.* *populiacijos*
8.3. **Pagrindinis taikomų priemonių tikslas**	A. *Nurodykite pagrindinį (-ius) taikomų priemonių tikslą (-us):* a) *Išlaikyti esamą rūšies paplitimą, populiaciją ir (arba) buveinę* b) *Išplėsti dabartinį rūšies paplitimą* c) *Padidinti populiacijos dydį ir (arba) pagerinti populiacijos dinamiką (gerinti reprodukcijos sėkmę, mažinti gaištamumą, gerinti amžiaus ir (arba) lyties struktūrą)* d) *Atkurti rūšies buveinę*
	B. *Jei pirmiau pasirenkama daugiau nei viena parinktis, čia nurodykite pagrindinį (pirminį) tikslą (t. y. pasirinkite tik vieną variantą):* *Išlaikyti dabartinę būklę / išplėsti arealą / padidinti, pagerinti populiaciją / atkurti buveinę*
8.4. **Priemonių taikymo vieta**	*Nurodykite vietą, kurioje imtasi priemonių (tik vieną variantą):* a) *tik tinkle „Natura 2000"* b) *tinkle „Natura 2000" ir už jo ribų* c) *tik už tinklo „Natura 2000" ribų*
8.5. **Atsakas į priemones** *(kai priemonės pradeda neutralizuoti neigiamus veiksnius ir duoti teigiamų rezultatų)*	*Nurodykite atsako į priemones laikotarpį (8.3 laukelyje nurodyto pagrindinio tikslo atžvilgiu) (pasirinkite tik vieną variantą):* a) *trumpalaikis (per dabartinį ataskaitinį laikotarpį, pvz., 2019–2024 m.)* b) *vidutinės trukmės (per ateinančius du ataskaitinius laikotarpius, pvz., 2025–2036 m.)* c) *ilgalaikis (po, pvz., 2036 m.)*
8.6. **Pagrindinių apsaugos priemonių sąrašas**	*Nurodykite ne daugiau kaip 20 priemonių, pasirinkdami jas iš kodų sąrašo, pateikiamo pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informaciniame portale*
8.7. **Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 8.1–8.6 laukelių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*

9 **„Natura 2000“ (specialios apsaugos teritorijų (SAT)) aprėptis**		
Pildyti apie visas Direktyvos 2009/147/EB I priede nurodytas rūšis, o į I priedą neįtrauktų rūšių atveju – apie tas, kurioms turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos (reikėtų naudotis informaciniame portale pateikiamu paukščių rūšių kontroliniu sąrašu)		
9.1. **Tinklo „Natura 2000“ (specialioje apsaugos teritorijoje) gyvenančios populiacijos dydis** *(nacionaliniu lygmeniu, įskaitant visas teritorijas, kuriose rūšis aptinkama)*	a) **vienetas**	*Naudokite tą patį vienetą, kaip ir 3.2.a laukelyje.*
	b) **mažiausia**	*Skaičius (neapdorotas, t. y. nesuapvalintas). Nurodykite arba intervalą (b, c) ir (arba) vieną geriausią vertę (d)*
	c) **daugiausia**	*Skaičius (neapdorotas, t. y. nesuapvalintas). Nurodykite arba intervalą (b, c) ir (arba) vieną geriausią vertę (d)*
	d) **viena geriausia vertė**	*Skaičius (neapdorotas, t. y. nesuapvalintas). Nurodykite arba intervalą (b, c) ir (arba) vieną geriausią vertę (d)*
9.2. **Įverčio tipas**	*Geriausias įvertis / daugiametis vidurkis / 95 proc. pasikliautinasis intervalas / mažiausias įvertis*	
9.3. **Populiacijos dydis tinkle** **Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*	
9.4. **Trumpalaikė populiacijos dydžio tendencija tinkle** **Kryptis**	*Trumpalaikė populiacijos dydžio tendencija tinkle per 4.1.1 laukelyje nurodytą laikotarpį. Pasirinkite vieną iš toliau nurodytų variantų:* a) *stabili* b) *svyruojanti* c) *didėjanti* d) *mažėjanti* e) *neaiški* f) *nežinoma*	
9.5. **Trumpalaikė populiacijos dydžio tendencija tinkle** **Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*	
9.6. **Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 9.1–9.5 laukelių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*	

10 **Darbo, susijusio su tarptautiniais rūšių veiksmų planais (RVP), valdymo planais (VP) ir trumpomis valdymo suvestinėmis (TVS), pažanga**	
Pildoma rūšies ir (arba) porūšio lygmeniu	
10.1. **Tarptautinio plano tipas**	*RVP / VP / TVS (turėtų būti naudojamas informaciniame portale pateikiamas rūšių, įtrauktų į RVP / VP / TVS, sąrašas), galima pasirinkti kelis planus*
10.2. **Ar priimtas nacionalinis planas, susietas su tarptautiniu rūšių veiksmų planu (RVP), valdymo planu (VP) arba trumpa valdymo suvestine (TVS)?**	☐ *TAIP* ☐ *NE*

10.3	**Rūšims, kurioms gresia visuotinis išnykimas, skirtų veiksmų planų veiksmingumo vertinimas**	*Nurodykite, ar rūšies būklė (populiacijos dydis ir arealas) nacionaliniu mastu (pasirinkite tik vieną variantą):* a) *artėja prie plano tikslo ir (arba) uždavinio (-ių)* b) *nepakito* c) *toliau blogėja – tolsta nuo plano tikslo ir (arba) uždavinio (-ių)*
10.4.	**Nesaugios būklės medžiojamoms rūšims skirtų valdymo planų (VP) veiksmingumo vertinimas**	*Nurodykite, ar rūšies būklė (populiacijos dydis ir arealas) nacionaliniu mastu (pasirinkite tik vieną variantą):* a) *gerėja* b) *nepakito* c) *toliau blogėja*
10.5.	**Papildomos informacijos šaltiniai**	*Interneto nuorodos (pvz., į nacionalinį planą), paskelbtos ataskaitos ir t. t.* *Laisvos formos tekstas*

11 Informacija, susijusi su Direktyvos 2009/147/EB II priede nurodytomis rūšimis

Pildoma rūšies ir (arba) porūšio lygmeniu

11.1.	**Ar rūšis nacionaliniu lygmeniu yra medžiojama?**	*Ar rūšis nacionaliniu lygmeniu yra medžiojama?* ☐ *TAIP* ☐ *NE* *Jei taip, užpildykite tolesnius 11.2–11.4 laukelius.*						
11.2.	**Medžioklės laimikis**	*Pateikite nacionalinės ataskaitinio laikotarpio medžioklės laimikių statistikos duomenis*						
		a) **vienetas**	*individai*					
		b) **sezonas** *(neprivaloma)*	*Nurodykite, ar ši informacija susijusi su žiemojančia ar migruojančia populiacija (jei ji neužpildyta, daroma prielaida, kad žiemojančios ir migruojančios populiacijos nėra atskirtos)*					
		c) **statistiniai duomenys / individų skaičius**	*Pateikite medžioklės sezono arba metinius statistikos duomenis (kai sezonas nenaudojamas) per ataskaitinį laikotarpį.*					
			Sezonas / 1 metai	*Sezonas / 2 metai*	*Sezonas / 3 metai*	*Sezonas / 4 metai*	*Sezonas / 5 metai*	*Sezonas / 6 metai*
		mažiausia *(neapdorotas, t. y. nesuapvalintas kiekis)*						
		daugiausia *(neapdorotas, t. y. nesuapvalintas kiekis)*						
		nežinoma						
11.3.	**Medžioklės laimikis Taikytas metodas**	*Pasirinkite vieną iš šių metodų:* a) *išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis* b) *įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija* c) *įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone* d) *nepakanka duomenų arba jų nėra*						
11.4.	**Papildoma informacija** *Neprivaloma*	*Kita svarbi informacija, papildanti 11.1–11.3 laukelių duomenis.* *Laisvos formos tekstas*						

Paaiškinimai

dėl Direktyvos 2009/147/EB (Paukščių direktyvos) 12 straipsnyje nurodytos ataskaitos formos

TURINYS

Puslapis

Įvadas 33

A DALIS. BENDROS ATASKAITOS FORMA 34

Valstybė narė 34

1. Pagrindiniai laimėjimai pagal Direktyvą 2009/147/EB 34

1.1. Tekstas nacionaline kalba 34

1.2. Vertimas į anglų kalbą (neprivaloma) 35

1.3. Sėkmės istorijose aptariamų rūšių ir porūšių pavadinimai, kodai ir sezonai 35

2. Bendrieji informacijos apie Direktyvos 2009/147/EB įgyvendinimą šaltiniai 35

2.1. Bendra informacija apie Direktyvą 2009/147/EB 35

2.2. Informacija apie (specialių apsaugos teritorijų (SAT)) tinklą „Natura 2000“ 35

2.3. Stebėsenos sistemos (Direktyvos 2009/147/EB 4 straipsnio 1 dalis ir 10 straipsnis) 35

2.4. Rūšių apsauga (Direktyvos 2009/147/EB 5–8 straipsniai) 35

2.5. Direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę (teisės aktų tekstai) 35

3. Moksliniai tyrimai ir darbas, reikalingi siekiant apsaugoti, valdyti ir tausiai naudoti paukščių populiacijas (Direktyvos 2009/147/EB 10 straipsnis) 36

3.1. Nacionalinis paukščių atlasas 36

3.2. Nacionalinė paukščių stebėsenos apžvalga 36

3.3. Nacionalinė paukščių Raudonoji knyga 36

3.4. Kiti ES mastu aktualūs leidiniai (pvz., nacionalinė veiksmų, susijusių su nykstančiomis rūšimis, apžvalga) 36

4. Svetimos paukščių rūšys (Direktyvos 2009/147/EB 11 straipsnis) 36

4.1. Mokslinis rūšies pavadinimas 36

4.2. Porūšis 36

4.3. Pagrindinis teisinio sprendimo dėl introdukcijos turinys 37

4.4. Konsultacijos su Komisija 37

4.5. Papildoma informacija (neprivaloma) 37

B DALIS. PAUKŠČIŲ RŪŠIŲ BŪKLĖS IR TENDENCIJŲ ATASKAITOS FORMA (DIREKTYVOS 2009/147/EB 12 STRAIPSNIS) 37

Rūšys, apie kurias turi būti pateikiami duomenys 37

Paaiškinimai dėl paukščių rūšių būklės ir tendencijų ataskaitos formos pildymo 40

1. Informacija apie rūšį 42

1.1. Valstybė narė 42

1.2. Rūšies kodas 42

1.3. EURING kodas 42

1.4. Mokslinis rūšies pavadinimas 42

1.5. Porūšio populiacija 43

1.6. Alternatyvus mokslinis rūšies pavadinimas (neprivaloma) 43
1.7. Bendrinis pavadinimas (neprivaloma) 43
2. Sezonas 43
2.1. Sezonas 43
2.2. Duomenų teikimas pirmą kartą 43
2.3. Papildoma informacija 43
3. Populiacijos dydis 43
3.1. Metai arba laikotarpis 43
3.2. Populiacijos dydis 43
3.3. Įverčio tipas 44
3.4. Taikytas metodas 45
3.5. Šaltiniai 45
3.6. Pokytis ir jo priežastis (nuo ankstesnės ataskaitos) 45
3.7. Papildoma informacija (neprivaloma) 46
4. Populiacijos tendencija 46
4.1. Trumpalaikė tendencija (per pastaruosius 12 metų) 46
4.1.1. Trumpalaikės tendencijos laikotarpis 46
4.1.2. Trumpalaikės tendencijos kryptis 46
4.1.3. Trumpalaikės tendencijos dydis 47
4.1.4. Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas 48
4.1.5. Šaltiniai 48
4.2. Ilgalaikė tendencija (nuo apytikriai 1980 m.) 48
4.2.1. Ilgalaikės tendencijos laikotarpis 48
4.2.2. Ilgalaikės tendencijos kryptis 48
4.2.3. Ilgalaikės tendencijos dydis 49
4.2.4. Ilgalaikė tendencija. Taikytas metodas 49
4.2.5. Šaltiniai 49
4.3. Papildoma informacija (neprivaloma) 49
5. Perėjimo paplitimo žemėlapis ir dydis 49
5.1. Pažeidžiamos rūšys 49
5.2. Metai arba laikotarpis 49
5.3. Perėjimo paplitimo žemėlapis 49
5.4. Perėjimo paplitimo plotas 50
5.5. Taikytas metodas 50
5.6. Papildomi žemėlapiai (neprivalomi) 50
5.7. Šaltiniai 51
5.8. Papildoma informacija (neprivaloma) 51
6. Perėjimo paplitimo tendencija 51
6.1. Trumpalaikė tendencija (per pastaruosius 12 metų) 51
6.1.1. Trumpalaikės tendencijos laikotarpis 51
6.1.2. Trumpalaikės tendencijos kryptis 51

6.1.3. Trumpalaikės tendencijos dydis 51
6.1.4. Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas 52
6.1.5. Šaltiniai 52
6.2. Ilgalaikė tendencija (nuo apytikriai 1980 m.) 52
6.2.1. Ilgalaikės tendencijos laikotarpis 52
6.2.2. Ilgalaikės tendencijos kryptis 53
6.2.3. Ilgalaikės tendencijos dydis 53
6.2.4. Ilgalaikė tendencija. Taikytas metodas 53
6.2.5. Šaltiniai 53
6.3. Papildoma informacija (neprivaloma) 53
7. Pagrindiniai neigiami veiksniai ir grėsmės 53
7.1. Neigiamų veiksnių apibūdinimas 54
7.2. Naudoti metodai (neprivaloma) 55
7.3. Informacijos šaltiniai (neprivaloma) 56
7.4. Papildoma informacija (neprivaloma) 56
8. Išsaugojimo priemonės 56
8.1. Priemonių būklė 56
8.2. Priemonių, kurių imtasi, aprėptis 56
8.3. Pagrindinis priemonių, kurių imtasi, tikslas 56
8.4. Priemonių taikymo vieta 57
8.5. Atsakas į priemones 57
8.6. Pagrindinių išsaugojimo priemonių sąrašas 57
8.7. Papildoma informacija (neprivaloma) 57
9. Tinklo „Natura 2000“ (specialių apsaugos teritorijų) aprėptis 57
9.1. Tinklo „Natura 2000“ (specialioje apsaugos teritorijoje) gyvenančios populiacijos dydis 58
9.2. Įverčio tipas 58
9.3. Populiacijos dydis tinklo teritorijoje. Taikytas metodas 58
9.4. Trumpalaikė populiacijos dydžio tendencija tinklo teritorijoje. Kryptis 58
9.5. Trumpalaikė populiacijos dydžio tendencija tinklo teritorijoje. Taikytas metodas 59
9.6. Papildoma informacija (neprivaloma) 59
10. Darbo, susijusio su tarptautiniais rūšių veiksmų planais (RVP), valdymo planais (VP) ir trumpomis valdymo suvestinėmis (TVS), pažanga 59
10.1. Tarptautinio plano rūšis 59
10.2. Ar priimtas nacionalinis planas, susietas su tarptautiniu rūšių veiksmų planu (RVP), valdymo planu (VP) arba trumpa valdymo suvestine (TVS)? 60
10.3. Rūšims, kurioms gresia visuotinis išnykimas, skirtų veiksmų planų veiksmingumo vertinimas 60
10.4. Nesaugios būklės medžiojamoms rūšims skirtų valdymo planų (VP) veiksmingumo vertinimas 60
10.5. Papildomos informacijos šaltiniai 61

11. Informacija, susijusi su II priede nurodytomis rūšimis (Direktyvos 2009/147/EB 7 straipsnis) 61
11.1. Ar rūšis nacionaliniu lygmeniu yra medžiojama? 61
11.2. Medžioklės laimikis 61
11.3. Medžioklės laimikis. Taikytas metodas 61
11.4. Papildoma informacija (neprivaloma) 61
Nuorodos 61

Įvadas

Vienas pagrindinių Direktyvos 2009/147/EB įgyvendinimo ir sėkmingo taikymo elementų yra pakankamas informacijos apie paukščių rūšių būklę ir tendencijas kiekis, kaip reikalaujama pagal šios direktyvos 12 straipsnį. Turi būti teikiami struktūrizuoti ir palyginami duomenys ir informacija, kad Komisija galėtų juos kaupti ir analizuoti. Struktūrizuotų duomenų teikimo teisinis pagrindas yra 12 straipsnio 1 dalies antra pastraipa.

Šiame dokumente pateikiama informacija ir rekomendacijos, kaip užpildyti įvairius pagal 12 straipsnį teikiamos ataskaitos formos duomenų laukelius (A ir B dalis). Jame daugiausia pateikiami kiekviename laukelyje pateiktinos informacijos aprašymai ir pagrindiniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti teikiama informacija.

Išsamesni teikiamos informacijos sąvokų ir metodų aprašymai pateikiami gairėse, kurios nėra šio įgyvendinimo akto dalis. Be to, papildomi dokumentai, kurie turėtų būti naudojami siekiant teisingai užpildyti ataskaitos formą, pateikiami pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informaciniame portale.

Pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informacinis portalas

Informaciniame portale pateikiami dokumentai, susiję su informacija, nurodoma pagal Direktyvos 2009/147/EB 12 straipsnį teikiamos ataskaitos formose.

Šie dokumentai yra:

— ataskaitos forma, paaiškinimai ir gairės;

— informacinė medžiaga, pvz., paukščių rūšių kontroliniai sąrašai, neigiamų veiksnių ir grėsmių sąrašas, išsaugojimo priemonių sąrašas ir Europos tinkleliai (10 × 10 km ETRS), kurie turėtų būti naudojami paplitimo kartografavimui;

— gairėms paaiškinti pateikiami pavyzdžiai.

A DALIS.

BENDROS ATASKAITOS FORMA

Bendra ataskaita teikiama trumpoje struktūrizuotoje formoje, skirtoje apibendrinti svarbiausiems bendro Direktyvos 2009/147/EB įgyvendinimo faktams ir skaičiams; joje taip pat pateikiamos nuorodos į išsamesnius informacijos šaltinius.

Tikimasi, kad kiekviena valstybė narė parengs po vieną bendrą ataskaitą, apimančią visą valstybės narės europinę teritoriją.

Laisvos formos teksto laukeliai gali būti pildomi bet kuria ES oficialiąja kalba. Tačiau rekomenduojama pildyti anglų kalba.

Informacijos teikimo laukeliuose turi būti nurodomi išsamūs interneto adresai, įskaitant pradinį segmentą „http://“ arba tam tikrais atvejais „https://“.

Valstybė narė

Valstybės narės turėtų pasirinkti savo valstybės narės dviraidį kodą pagal standartą ISO 3166, vadovaudamosi pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informaciniame portale pateiktu sąrašu. Neteikite atskirų subnacionalinių vienetų bendrų ataskaitų.

1. **Pagrindiniai laimėjimai pagal Direktyvą 2009/147/EB**

Šio skirsnio tikslas – informuoti apie pagrindinius laimėjimus pagal Direktyvą 2009/147/EB, įskaitant ataskaitiniu laikotarpiu valstybėje narėje veikusį specialių apsaugos teritorijų tinklą. Informacija pirmiausia turėtų būti pateikiama nacionaline kalba (1.1 laukelis), jeigu įmanoma, kartu pateikiant jos vertimą į anglų kalbą (neprivalomas 1.2 laukelis).

1.1. **Tekstas nacionaline kalba**

Pagrindiniai laimėjimai:

Trumpai aprašykite pagrindinius ataskaitinio laikotarpio laimėjimus pagal Paukščių direktyvą, ypatingą dėmesį skirdami specialių apsaugos teritorijų tinklui. Pavyzdžiui, tai gali būti:

— įrodyta nauda skirtingoms rūšims;

— patirtis, susijusi su naujais arba patobulintais valdymo metodais;

— teigiami pokyčiai, susiję su visuomenės požiūriu į biologinės įvairovės apsaugą;

— geresnis valdžios institucijų, gamtos apsaugos specialistų ir kitų interesų grupių bendradarbiavimas;

— svarbiausi vykdymo užtikrinimo atvejai;

— iniciatyvos, kuriomis siekiama suderinti tinklo „Natura 2000“ teritorijų kūrimą ir vietos ekonomikos poreikius;

— priemonės, kurių imtasi siekiant kuo labiau sumažinti invazinių rūšių poveikį vietinėms paukščių rūšims, laikantis ES reglamento (ES) Nr. 1143/2014 dėl invazinių svetimų rūšių ([1]) nuostatų;

— informacija, kuria papildoma 3 skirsnyje pateikta informacija apie mokslinius tyrimus ir darbą, reikalingus siekiant apsaugoti, valdyti ir tausiai naudoti paukščių populiacijas. Tai gali būti pasiūlymai dėl skubių mokslinių tyrimų, kuriems reikalingas koordinavimas ES lygmeniu (pvz., finansavimas programos LIFE lėšomis);

— priemonės, kurių imtasi, ir jų poveikis (laimėjimai);

— sėkmės veiksniai, perspektyvos ir tinklo „Natura 2000“ vaidmuo.

Sėkmės pavyzdys

Pateikdama sėkmės pavyzdį (jei jis yra) valstybė narė turi galimybę parodyti, kokį poveikį Direktyva daro toje šalyje. Kiekvienas sėkmės pavyzdys turėtų būti susijęs su taksonu, kurio būklė ataskaitiniu laikotarpiu iš tiesų pagerėjo, pvz., pagerėjo trumpalaikė populiacijos tendencija (perėjimo arba žiemojimo) (neatsižvelgiant į ilgalaikę tos populiacijos tendenciją) arba trumpalaikė populiacijos tendencija yra stabili / kintanti, nors ilgalaikė tendencija – mažėjimo. Aprašytas pagerėjimas turėtų būti susijęs su išsaugojimo priemonėmis ir turėtų būti įvykęs per aptariamą ataskaitinį laikotarpį, tačiau taip pat gali apimti priemones, kurios buvo pradėtos taikyti anksčiau.

([1]) http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Siūloma struktūra:

— nurodykite rūšį / sezoną;

— pagrindinė informacija apie rūšis, ankstesnes aplinkybes ir jų priežastis (pavojus ir kt.), su išsaugojimu susijusias problemas;

— priemonės, kurių imtasi, ir jų poveikis (laimėjimai);

— tinklo „Natura 2000“ vaidmuo (jei taikoma);

— sėkmės veiksniai;

— perspektyvos.

Tekstas turėtų būti ne ilgesnis kaip 2–3 puslapiai. Jeigu valstybė narė pageidauja prie šioje formoje prašomų dokumentų pridėti papildomų, ji turėtų nurodyti tokius priedus ir jų rinkmenų pavadinimus šio laukelio pabaigoje ir įkelti atitinkamas rinkmenas į EAA ataskaitų teikimo sistemą kartu su likusia ataskaitos dalimi.

1.2. **Vertimas į anglų kalbą (neprivaloma)**

Tai neprivalomas laukelis, kuriame galima pateikti 1.1 laukelyje nurodytos informacijos vertimą į anglų kalbą (jeigu ji pateikiama kita kalba).

1.3. **Sėkmės istorijose aptariamų rūšių ir porūšių pavadinimai, kodai ir sezonai**

Šis laukelis turi būti užpildytas, kai, norint pabrėžti pagrindinius 1.1 laukelyje aprašytus laimėjimus pagal Direktyvą, pateikiama sėkmės istorija. Galima pasirinkti kelias rūšis.

Užpildykite šiuos skirsnius:

(a) Paukščių rūšies kodas ir pavadinimas

(b) Sezonas

2. **Bendrieji informacijos apie Direktyvos 2009/147/EB įgyvendinimą šaltiniai**

Šio skirsnio tikslas – nurodyti suinteresuotajai visuomenei informacijos šaltinius, susijusius su Direktyva 2009/147/EB ir atitinkamos valstybės narės specialių apsaugos teritorijų (SAT) tinklu. Apskritai reikia pateikti tik interneto adresų nuorodas. Tačiau tais atvejais, kai reikia paaiškinti, kaip naudotis informacijos šaltiniu (pvz., kai yra keli informacijos šaltiniai), gali būti naudojamas ir laisvos formos tekstas. Reikėtų užpildyti visus šiuos laukelius.

2.1. **Bendra informacija apie Direktyvą 2009/147/EB**

Pateikite nuorodas į bendros informacijos apie Direktyvą šaltinius (pvz., nacionalinį portalą, kuriame aprašomos ES gamtos srities direktyvos).

2.2. **Informacija apie (specialių apsaugos teritorijų (SAT)) tinklą „Natura 2000“**

Pateikite nuorodas į bendrą informaciją apie specialių apsaugos teritorijų tinklą (pvz., internetines tinklo „Natura 2000“ teritorijų duomenų bazes, leidinius, kuriuose pristatomas šis tinklas).

2.3. **Stebėsenos sistemos (Direktyvos 2009/147/EB 4 straipsnio 1 dalis ir 10 straipsnis)**

Pateikite nuorodas į bendros informacijos apie stebėseną šaltinius (pvz., portalą, kuriame pristatoma (-os) nacionalinė (-ės) stebėsenos sistema (-os), stebėsenos gaires).

2.4. **Rūšių apsauga (Direktyvos 2009/147/EB 5–8 straipsniai)**

Pateikite nuorodas į bendros informacijos apie rūšių apsaugą šaltinius.

2.5. **Direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę (teisės aktų tekstai)**

Pateikite nuorodas į bendros informacijos apie Direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę šaltinius.

3. **Moksliniai tyrimai ir darbas, reikalingi siekiant apsaugoti, valdyti ir tausiai naudoti paukščių populiacijas (Direktyvos 2009/147/EB 10 straipsnis)**

Šis skirsnis susijęs su Direktyvos 2009/147/EB 10 straipsnio 2 dalyje nustatytu įpareigojimu valstybėms narėms siųsti Komisijai reikiamą informaciją, kad ji galėtų imtis atitinkamų priemonių, reikalingų tiriamajam ir kitokiam darbui koordinuoti siekiant apsaugoti, valdyti ir naudoti vietines paukščių populiacijas. Daugiau laisvos formos informacijos, susijusios su Direktyvos 2009/147/EB 10 straipsnio įgyvendinimu, galima pateikti 1 skirsnyje („Pagrindiniai laimėjimai“). Prašoma pateikti tik šią informaciją:

3.1. **Nacionalinis paukščių atlasas**

Pateikite naujausio nacionalinio paukščių atlaso pavadinimą (3.1.1 laukelis), informaciją apie jo paskelbimo metus (3.1.2 laukelis) ir interneto nuorodą arba bibliografinę nuorodą (3.1.3 laukelis).

3.2. **Nacionalinė paukščių stebėsenos apžvalga**

Nurodykite pavadinimą arba panašią informaciją ir pateikite trumpą per ataskaitinį laikotarpį paskelbtų nacionalinių paukščių stebėsenos apžvalgų, įskaitant nagrinėjamas rūšis, pagrindinių rezultatų bei kt. (3.2.1 laukelis), aprašymą (ne daugiau kaip 500 ženklų). Pateikite informaciją apie apžvalgos paskelbimo metus (3.2.2 laukelis) ir interneto nuorodą arba bibliografinę nuorodą (3.2.3 laukelis). Jeigu paskelbta daugiau nei viena apžvalga, 3.2.1–3.2.3 laukelius užpildykite pakartotinai.

3.3. **Nacionalinė paukščių Raudonoji knyga**

Pateikite naujausios nacionalinės paukščių Raudonosios knygos pavadinimą (3.3.1 laukelis), informaciją apie jo paskelbimo metus (3.3.2 laukelis) ir interneto nuorodą arba bibliografinę nuorodą (3.3.3 laukelis).

3.4. **Kiti ES mastu aktualūs leidiniai (pvz., nacionalinė veiksmų, susijusių su nykstančiomis rūšimis, apžvalga)**

Nurodykite pavadinimą arba panašią informaciją ir pateikite trumpą per ataskaitinį laikotarpį paskelbtų arba naujausių kitų ES mastu aktualių leidinių (pvz., nacionalinės veiksmų, susijusių su nykstančiomis rūšimis, apžvalgos), įskaitant nagrinėjamas rūšis, pagrindinių rezultatų bei kt. (3.4.1 laukelis), aprašymą (ne daugiau kaip 500 ženklų). Pateikite informaciją apie apžvalgos paskelbimo metus (3.4.2 laukelis) ir interneto nuorodą arba bibliografinę nuorodą (3.4.3 laukelis). Jeigu paskelbta daugiau nei viena apžvalga, 3.4.1–3.4.3 laukelius užpildykite pakartotinai ir nurodykite ne daugiau kaip 10 leidinių.

Daugiau bendros informacijos apie Direktyvos 2009/147/EB 10 straipsnio įgyvendinimą galima pateikti laisvos formos teksto laukelyje „Pagrindiniai laimėjimai pagal Direktyvą 2009/147/EB“ (1 skirsnyje).

4. **Svetimos paukščių rūšys (Direktyvos 2009/147/EB 11 straipsnis)**

Šis skirsnis susijęs su Direktyvos 2009/147/EB 11 straipsnyje nustatytu įpareigojimu, pagal kurį „Valstybės narės rūpinasi, kad laukinių paukščių rūšių, kurios nėra natūraliai paplitusios valstybių narių Europinėje teritorijoje, introdukcija nepakenktų vietinei florai ir faunai. Dėl to jos konsultuojasi su Komisija“.

Šio skirsnio pildyti nereikia, jeigu ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo konsultuojamasi dėl 11 straipsnyje numatytų introdukcijų, dėl jų nebuvo priimtas sprendimas arba jos nebuvo atliekamos.

Turėtų būti pateikiama tokia informacija apie kiekvieną rūšį:

4.1. **Mokslinis rūšies pavadinimas**

Nurodykite mokslinį rūšies pavadinimą.

4.2. **Porūšis**

Atitinkamais atvejais galite naudoti populiacijos porūšio aprašymą.

4.3. **Pagrindinis teisinio sprendimo dėl introdukcijos turinys**

Pateikite pagrindinį teisinio sprendimo dėl introdukcijos turinį (laisvos formos tekstas, ne daugiau kaip 250 ženklų), įskaitant pagrindimą, individų skaičių ir leidimo galiojimo trukmę.

4.4. **Konsultacijos su Komisija**

Nurodykite konsultacijų su Komisija datą.

4.5. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Papildomą informaciją, susijusią su 4 skirsniu, galite pateikti 4.5 laukelyje.

B DALIS.

PAUKŠČIŲ RŪŠIŲ BŪKLĖS IR TENDENCIJŲ ATASKAITOS FORMA (DIREKTYVOS 2009/147/EB 12 STRAIPSNIS)

Rūšys, apie kurias turi būti pateikiami duomenys

Taksonomija ir nomenklatūra

Taksonomija ir nomenklatūra, kurios turėtų būti naudojamos rūšių, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos pagal 12 straipsnį, kontroliniame sąraše (ši informacija skelbiama informaciniame portale), atitinka *Europos Sąjungos paukščių sąraše* (toliau – ES paukščių sąrašas ([2])) naudojamą taksonomiją ir nomenklatūrą. Į 2015 m. rugpjūčio mėn. paskelbtą ir 2018 m. atnaujintą ES paukščių sąrašą įtraukti del Hoyo & Collar (2014) ([3]) pasiūlyti taksonomijos ir nomenklatūros pakeitimai ir atitinkami del Hoyo & Collar (2016) atlikti pakeitimai. Taksonomijos atnaujinimai bus įgyvendinami siekiant išlaikyti suderinimą su taksonomijos nuorodomis, kuriomis vadovaujasi Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga.

Apskritai teikti ataskaitas visų pirma reikalaujama rūšies lygmeniu, nes šis taksonominis vienetas minimas visame Direktyvos tekste, kuris taip pat buvo naudojamas atliekant ankstesnius išsamius ES paukščių būklės vertinimus. Tačiau nedaugeliu atvejų reikalaujama pateikti ataskaitas apie porūšius, t. y. porūšius arba atskiras populiacijas, kurių būklė yra ypač svarbi ir (arba) kurie yra aktualūs politikos požiūriu (pvz., kai Direktyvos prieduose pateikiami porūšių lygmens sąrašai). Išsami informacija apie pagrindą, kuriuo vadovaujantis duomenys apie tam tikrų porūšių populiacijas turėtų būti teikiami atskirai, pateikiama techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių. Siekiant paprastumo, terminas „rūšis“ toliau nurodytais atvejais vartojamas dažniausiai, net ir tuomet, kai kalbama apie porūšius.

Nuolatos aptinkamos rūšys

Valstybės narės turėtų teikti ataskaitas apie visas nuolatos aptinkamas perinčias rūšis (net jeigu jų populiacijos yra mažos arba laikomos nežymiomis), kad būtų galima susidaryti ES masto vaizdą apie jų populiacijos dydį ir tendencijas. Gali būti laikoma, kad rūšis nuolatos aptinkama, jeigu, pavyzdžiui, jos paukščiai perėjo ketverius ar daugiau iš šešerių ataskaitinio laikotarpio metų. Taip pat reikėtų pateikti duomenis apie rūšis, kurios aptinkamos rečiau, negu pirmiau nurodyta, jeigu jų nacionalinė populiacija jų aptikimo metais gali sudaryti didelę visos ES populiacijos dalį (pvz., > 1 proc.) arba jeigu anksčiau jos buvo aptinkamos reguliariau (taip pat žr. skirsnį „Išnykusios rūšys“). Panašūs kriterijai turėtų būti taikomi atitinkamoms žiemojančių ir migruojančių paukščių rūšims (žr. toliau). Nuolatos aptinkamos rūšys žymimos aptikimo kodu PRE, nurodytu paukščių rūšių, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos pagal 12 straipsnį, kontroliniame sąraše.

Žiemojančių ir migruojančių paukščių rūšys

Pagrindinės žiemojančių paukščių rūšys

Valstybės narės taip pat turėtų teikti informaciją apie tam tikras pagrindines žiemojančių paukščių rūšis, visų pirma apie migruojančius vandens paukščius, kaip antai laukinius paukščius (antis, žąsis ir gulbes) ir ilgakojus balų paukščius (krante gyvenančius paukščius), kurių ES daug daugiau aptinkama žiemą ir (arba) kurių populiacijų dydį ir tendencijas galima geriau stebėti žiemą (kai dideli jų skaičiai aptinkami palyginti nedaugelyje vietų). Šių rūšių ES populiacijų būklės vertinimas gali būti grindžiamas visų pirma (arba kai kuriais atvejais vien tik) duomenimis apie jų populiacijas žiemą, todėl žiemojančių paukščių rūšių ataskaitas turėtų teikti visos valstybės narės, kuriose šie paukščiai žiemoja nuolatos (taip pat žr. pirmesnį skirsnį „Nuolatos aptinkamos rūšys“). Daugiau informacijos apie pagrindą, kuriuo vadovaujantis privaloma teikti informaciją apie žiemojančių paukščių porūšius, pateikiama techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių.

([2]) Žr. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm.

([3]) del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014). *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-passerines*. (liet. „Pagal Pasaulio paukščių pažinimo vadovą ir „BirdLife International“ parengtas pasaulio paukščių kontrolinis sąrašas. 1 tomas. Nežvirblinių būrio paukščiai“). Lynx Edicions, Barcelona.

Direktyvoje 2009/147/EB nurodytos žiemojančių ir migruojančių paukščių rūšys, dėl kurių turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos (įskaitant I priede nurodytas rūšis) ir II priede nurodytos rūšys

Be to, žiemos ataskaitas prašoma teikti apie kai kurias kitas nuolatos žiemojančias rūšis, kurios pirmiau nurodytų kriterijų neatitinka, bet yra išvardytos Direktyvos I priede arba dėl kurių pasirodymo žiemos laikotarpiu nacionaliniu lygmeniu turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos. Visais tokiais atvejais žiemojančių paukščių rūšių ataskaitose pateikiama svarbi informacija, susijusi su Direktyvos įgyvendinimu nacionaliniu lygmeniu, net jeigu jose pateikiamus populiacijos dydžio ir tendencijų duomenis ne visada galima naudoti atliekant bendrą ES žiemojančių paukščių rūšių vertinimą.

Apskritai nereikalaujama, kad valstybės narės teiktų informaciją apie migruojančių paukščių rūšių populiacijos dydį arba tendencijas perskridimo metu (t. y. tuo metu, kai jie migruoja į jų perėjimo ir žiemojimo vietas ir iš jų), nes nacionalinius populiacijos dydžio ir tendencijų duomenis ES lygmeniu sunku apibendrinti neturint išsamios papildomos informacijos, kurią naudojant būtų galima atsižvelgti į bet kokius galimo dvigubo skaičiavimo atvejus.

Nepaisant to, vis tiek reikalaujama teikti migracijos sezono ataskaitas apie tam tikras pagrindines migruojančių paukščių rūšis, su kuriomis susijusi svarbi informacija kitu atveju nebūtų pateikta. Tai, be kita ko:

— Direktyvos 2009/147/EB I priede išvardytos rūšys;

— kitos migruojančios rūšys, dėl kurių perskridimo turi būti nacionaliniu lygmeniu įsteigtos specialios apsaugos teritorijos ([4]) (kaip nurodyta informaciniame portale pateiktame paukščių rūšių kontroliniame sąraše).

Tokiais atvejais (supaprastintose) migracijos ataskaitose pateikiama svarbi informacija apie, pavyzdžiui, perskrendančių paukščių rūšių, dėl kurių turi būti įsteigta speciali apsaugos teritorija, populiacijos dydį, nacionalinio lygmens pavojus ir grėsmes pagrindinėms migruojančioms rūšims, kurios kitu atveju nebūtų galima užfiksuoti kitose vietose.

Tikimasi, kad valstybės narės praneš apie II priede nurodytas žiemojančių paukščių rūšis, išskyrus nemigruojančias rūšis, kurių reikalaujama pateikti tik perėjimo ataskaitą. Taip pat tikimasi, kad II priede nurodytų rūšių, kurių paukščiai šalyje nežiemoja arba neperi, atveju bus teikiamos supaprastintos migracijos ataskaitos.

Daugiau informacijos, susijusios su ataskaitų apie šias konkrečias rūšių grupes, teikimu galima rasti

2 lentelėje „Ataskaitos formos skirsniai, kuriuose reikia pateikti įvairių kategorijų paukščių rūšių perėjimo, žiemojimo ir migracijos sezonų informaciją“.

Klajoklių arba retkarčiais aptinkamos rūšys

Klajokliai arba „atsitiktiniai“ paukščiai – tai paukščiai, kurie gerokai nuklysta už įprastų perėjimo, žiemojimo arba migracijos arealų ribų. ES paukščių sąrašo A kategorijos klajoklių dalyje nurodyta daugiau kaip 300 šių paukščių rūšių ir dar keletas kitų kai kuriose ES teritorijose nuolat aptinkamų rūšių, kurios kitose valstybėse narėse fiksuojamos tik kaip klajoklių rūšys. Kadangi nuspėti, ar bus aptikta klajoklių, neįmanoma ir tai tikriausiai daugiausia susiję su išorės veiksniais (klimato sąlygomis pagrindiniais migracijos laikotarpiais, tendencijomis už ES ribų ir kt.), ataskaitų pagal 12 straipsnį apie juos teikti nereikalaujama. Tai pasakytina ir apie retkarčiais aptinkamas rūšis, kurios gali būti aptinkamos arčiau jų įprasto paplitimo arealo, tačiau jų paplitimas valstybėje narėje ir (arba) aptikimo sezonas nėra reguliarus arba stabilus (plg. pirmesnį skirsnį „Nuolatos aptinkamos rūšys“).

Naujai įsikuriančios rūšys

Kai kuriais atvejais gali būti, kad tam tikros rūšies paukščiai peri arba žiemoja dar ne nuolatos, tačiau tikėtina, kad, pvz., remiantis naujesnėmis jų paplitimo arba panašiomis tendencijomis kaimyninėse šalyse, šie paukščiai apsigyvens arba įsitvirtins kaip nuolatiniai keliauninkai. Tokiais atvejais valstybės narės raginamos teikti informaciją apie atitinkamas rūšis, net jeigu nėra galimybės išsamiai užpildyti visus toliau nurodytus atitinkamus skirsnius ir laukelius. Į nacionalinį kontrolinį sąrašą įtrauktų rūšių atveju, kai nurodoma žyma ARR, reiškianti, kad šių rūšių paukščiai valstybėje narėje apsigyveno trumpalaikių tendencijų laikotarpiu, pildant tam tikrus laukelius gali būti atliekami ne tokie griežti kokybės užtikrinimo / kokybės kontrolės patikrinimai (pvz., pildant 4.2.1 laukelį „Ilgalaikių tendencijų laikotarpis“). Jeigu rūšis dar nėra įtraukta į valstybės narės rūšių kontrolinį sąrašą, ją galima pridėti teikiant nacionalinę ataskaitą dėl informacijos teikimo mechanizmo.

Taip pat žr. 4.1.3 laukelį „Trumpalaikės tendencijos“, kuriame pateikiamos gairės dėl konkrečios problemos, susijusios su informacijos apie tendencijos dydį, palyginti su pradiniu nuliniu populiacijos dydžiu (t. y. naujai įsikuriančių rūšių), teikimu.

([4]) Pagal 4 straipsnio 2 dalį.

Išnykusios rūšys

Informacijos apie rūšis, kurios nacionaliniu lygmeniu išnyko iki 1980 m. (t. y. maždaug tuo metu, kai buvo priimta / įsigaliojo Direktyva 2009/147/EB), teikti nereikia, išskyrus atvejus, kai vykdomas nacionalinis populiacijos atnaujinimo projektas. Tačiau ataskaitos turėtų būti teikiamos visų rūšių, kurios anksčiau buvo nuolatos aptinkamos, tačiau nuo 1980 m. išnyko nacionaliniu lygmeniu (t. y. rūšių, prie kurių nacionaliniame kontroliniame sąraše buvo nurodyta žyma EXBA), atvejais. Tai pasakytina apie rūšis, su kuriomis susijęs paskutinis įrašas (net jeigu tik apie vieną paukštį) buvo užfiksuotas po Direktyvos įsigaliojimo valstybėje narėje dienos, o anksčiau šios rūšys valstybėje narėje buvo aptinkamos visada / nuolatos.

Kalbant konkrečiai apie ankstesnes perinčių paukščių rūšis, kurių paukščiai nuolatos nebeperi, bet vis dar aptinkami perėjimo laikotarpiais (pvz., atskiri nesusiporavę paukščiai), valstybės narės turėtų šias rūšis ir toliau laikyti nuolatos aptinkamomis ([5]), ypač jeigu vertinant jų būklę (pvz., pagal Direktyvos 2009/147/EB I priede pateiktą sąrašą ir (arba) bendrą retumą) galima daryti išvadą, kad tolesnis nedidelio skaičiaus šios rūšies individų buvimas vis dar gali būti labai svarbus.

Rūšys, kurių paukščių apsigyveno nedaug ir kurie neįsitvirtino ir dėl to vėl išnyko nacionaliniu lygmeniu (visi atvejai nuo 1980 m.), turėtų būti laikomos retkarčiais aptinkamomis ir apie jas teikti informacijos nereikia.

Nors ne visada bus įmanoma užpildyti visas atitinkamas EXBA pažymėtos rūšies dalis ir laukelius, svarbu, kad maždaug apie 1980 m. būtų galima užfiksuoti metus, kuriais ji išnyko nacionaliniu lygmeniu (arba nebebuvo aptinkama nuolatos, jeigu ši informacija nebuvo visiškai aiški ([6])) ir apytikslį nacionalinės populiacijos dydį (bei, kai tinkama, perėjimo arealą), kad būtų galima atsižvelgti į jos populiacijos mažėjimo mastą ir greitį (taip pat žr. 4.1.3 laukelį „Trumpalaikės tendencijos dydis“, kuriame pateikiama išsamesnė informacija apie rūšių, kurios išnyko tendencijos laikotarpiu, tendencijos dydį).

Svetimos populiacijos

Turi būti teikiami ne tik su Direktyvos 1 straipsnyje nurodytais natūraliai paplitusiais laukiniais paukščiais susiję duomenys, bet ir duomenys, susiję su visomis trimis į Direktyvos II priedą įtrauktų rūšių (*Branta canadensis* ([7]), *Meleagris gallopavo* ir *Phasianus colchicus* ([8])) bei sulaukėjusių *Columba livia* populiacijomis. Teikti duomenis apie kitas svetimas rūšis (įskaitant tas, kurios priskiriamos ES paukščių sąrašo C kategorijai ([9])) neprivaloma, tačiau tai skatinama daryti tais atvejais, kai valstybėje narėje yra svetimos rūšies, kuri kitose ES dalyse aptinkama natūraliai, populiacija (todėl ji priskiriama ES paukščių sąrašo A kategorijai „vietinė“ / „nuolatos aptinkama“), arba tuomet, kai rūšis kelia grėsmę vietinėms populiacijoms / rūšims (pvz., kai rūšis yra įtraukta į Sąjungos susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių sąrašą ([10]): *Oxyura jamaicensis*, *Alopochen aegyptiaca*, *Threskiornis aethiopicus*, *Corvus splendens, Pycnonotus cafer* ir *Acridotheres tristis*).

1 lentelė

Rūšių, apie kurias turėtų būti pranešama pagal aptikimo kategorijas ir rūšių kodus, nurodytus paukščių, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos pagal 12 straipsnį, kontroliniame sąraše, santrauka

Aptikimo kodas / rūšies kodas (iš informaciniame portale pateikto rūšių, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos pagal 12 straipsnį, kontrolinio sąrašo)	Aprašymas	Pareiga teikti duomenis
PRE	Nuolatos aptinkama	Informaciją reikia pateikti
ARR	Naujai įsikurianti rūšis	Neprivaloma, bet skatinama teikti informaciją
EXBA	Rūšis, išnykusi po 1980 m.	Informaciją reikia pateikti

([5]) Taip pat reikėtų pateikti daugiau informacijos, pvz., 3.7 laukelyje „Papildoma informacija“ nurodant: „Rūšis, kurios paukščių perėjimo atvejų nepatvirtinta nuo 2008 m., tačiau perėjimo laikotarpiais vis dar nuolatos užfiksuojami vienas ar du nesusiporavę šios rūšies paukščiai“.

([6]) Daugeliu išnykimo nacionaliniu mastu atvejų reikės tam tikros ekspertų nuomonės / aiškinimo, nes dažnai būna sunkiau patvirtinti, kad rūšies nėra, o ne priešingai.

([7]) *Branta canadensis* rūšies laukiniai paukščiai (iš Grenlandijos arba Šiaurės Amerikos) ES taip pat gali būti fiksuojami kaip klajokliai, tačiau daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama introdukuotoms populiacijoms.

([8]) Nors kai kuriuose šaltiniuose teigiama, kad visos *Phasianus colchicus* populiacijos į vakarus nuo Kaukazo buvo introdukuotos (kai kuriais atvejais dar 1300 m. pr. Kr.; Hagemeijer & Blair, 1997), kitur teigiama, kad išlikusios Graikijos ir buvusios Bulgarijos populiacijos iš tiesų yra / buvo vietinės (pvz., Sokos & Birtsas, 2014).

([9]) Žr. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm.

([10]) Žr. https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm

Pvz.,A115-X	X – svetima rūšies subpopuliacija	Neprivaloma, bet skatinama teikti informaciją. Informaciją reikia pateikti TIK apie rūšis A044-X *Branta canadensis*, A115-X *Phasianus colchicus*, A460-X *Meleagris gallopavo* (svetimas populiacijas) ir A206-X *Columba livia* (sulaukėjusias populiacijas).

Paaiškinimai dėl paukščių rūšių būklės ir tendencijų ataskaitos formos pildymo

Ataskaitos forma turėtų būti pildoma apie kiekvieną rūšį ir kiekvieną laikotarpį, kuriems taikomi 2 lentelėje nurodyti kriterijai. Rūšys, kurių duomenys turi būti teikiami, išvardytos rūšių, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos pagal 12 straipsnį, kontroliniame sąraše.

Kai kurioms valstybėms narėms turėtų būti nustatoma atskira ataskaitų forma, pritaikyta atskiriems subnacionaliniams vienetams. Tai pasakytina apie Azorų salas (Portugalija), Madeirą (Portugalija) ir Kanarų salas (Ispanija). Ankstesnių ES lygmeniu atliktų vertinimų rezultatai parodė, kad daugelio Makaronezijos paukščių populiacijų būklė ir tendencijos labai skiriasi nuo Pirėnų pusiasalio paukščių būklės ir tendencijų, todėl pradedant nuo 2008–2012 m. ataskaitinio laikotarpio subnacionalinių teritorijų duomenys teikiami atskirai.

Paukščių rūšių būklės ir tendencijų ataskaitos forma (toliau – rūšių ataskaita) apima vienuolika skirsnių:

Sezono ataskaita

(1) Informacija apie rūšį

(2) Sezonas

(3) Populiacijos dydis

(4) Populiacijos tendencija

(5) Perėjimo paplitimo žemėlapis ir dydis

(6) Perėjimo paplitimo tendencija

(7) Pagrindiniai neigiami veiksniai ir grėsmės

(8) Išsaugojimo priemonės

(9) Tinklo „Natura 2000“ (specialių apsaugos teritorijų) aprėptis

Rūšių / porūšių lygmens duomenų teikimas

(10) Darbo, susijusio su tarptautiniais rūšių veiksmų planais (RVP), valdymo planais (VP) ir trumpomis valdymo suvestinėmis (TVS), pažanga

(11) Informacija, susijusi su Direktyvos 2009/147/EB II priede nurodytomis rūšimis

2 lentelė

Įvairių kategorijų paukščių rūšių (įskaitant Direktyvos 2009/147/EB I ir II prieduose nurodytas rūšis ir kitas migruojančias rūšis, dėl kurių perėjimo, žiemojimo ir migracijos sezonais turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos (SAT))

	I priedas ir perėjimo SAT (įskaitant nemigruojančias rūšis)	I priedas ir žiemojimo SAT	I priedas ir migracijos SAT	II priedas, perinčios (įskaitant nemigruojančias rūšis)	II priedas, žiemojančios	II priedas, migruojančios	Kitos, perinčios	Kitos pagrindinės žiemojančios
Sezonų ataskaitos								
1. Informacija apie rūšį	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Sezonas	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Populiacijos dydis	X	X	X	X	X	Jeigu turi būti įsteigta SAT (*)	X	X
4. Populiacijos tendencija	X	X	Neprivaloma	X	X	Neprivaloma	X	X
5. Perėjimo paplitimo žemėlapis ir dydis	X	-	–	X	–	–	X	–
6. Perėjimo paplitimo tendencija	X	-	–	X	–	–	X	–
7. Pagrindiniai neigiami veiksniai ir grėsmės	X	X	X	X	X	Jeigu turi būti įsteigta SAT (*)	–	–
8. Išsaugojimo priemonės	X	X	X	X	X	Jeigu turi būti įsteigta SAT (*)	–	–
9. Tinklo „Natura 2000“ SAT aprėptis	X	X	X	Jeigu turi būti įsteigta SAT	Jeigu turi būti įsteigta SAT	Jeigu turi būti įsteigta SAT	–	–
Rūšių duomenų teikimas								
10. Veiksmų ir valdymo planų įgyvendinimo pažanga	Jeigu aktualu	Jeigu aktualu	Jeigu aktualu	Jeigu aktualu	Jeigu aktualu	Jeigu aktualu	Jeigu aktualu	Jeigu aktualu
11. Informacija, susijusi su II priedu	Jei įtraukta į II priede pateiktą sąrašą.	Jei įtraukta į II priede pateiktą sąrašą.	Jei įtraukta į II priede pateiktą sąrašą.	X	X	X	–	–

(*) * Taip pat neprivaloma II priede nurodytų migruojančių rūšių, dėl kurių neturi būti įsteigta SAT, atveju.

2 lentelėje minimos perėjimo, žiemojimo ir migracijos sezonų ataskaitos atitinka ataskaitų teikimo formos 2 skirsnyje pasirenkamą sezoną.

Daugiau informacijos apie rūšių aptikimo atvejus, apie kuriuos reikia pranešti, pateikiama skirsnyje „Rūšys, apie kurias turi būti pateikiami duomenys“.

Direktyvos 2009/147/EB I priede nurodytų nemigruojančių rūšių atveju prašoma pateikti tik vieną ataskaitą, grindžiamą perėjimo sezono duomenimis (perėjimo sezono ataskaitą), tačiau turi būti pateikiama informacija apie visus metus kylančius neigiamus veiksnius ir grėsmes bei taikomas išsaugojimo priemones (7 ir 8 skirsniuose), o ne tik apie neigiamus veiksnius ar priemones, susijusius su perėjimo sezonu.

Direktyvos 2009/147/EB I priede nurodytų ir kitų rūšių, dėl kurių turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos ir kurių perinčios, žiemojančios / migruojančios populiacijos valstybėje narėje yra skirtingos, atveju turėtų būti rengiamos atskiros perinčių, žiemojančių ir tam tikrų migruojančių rūšių ataskaitos, kaip nurodyta pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų kontroliniame sąraše.

II priede nurodytų nemigruojančių rūšių atveju privaloma pateikti tik perėjimo sezono ataskaitą.

Rūšių, dėl kurių parengti tarptautiniai ([11]) rūšių veiksmų planai (RVP), valdymo planai (VP) ir trumpos valdymo suvestinės (TVS), atveju turėtų būti pildomas 10 skirsnis (kaip nurodyta informaciniame portale pateiktame rūšių kontroliniame sąraše).

Nors ne visi ataskaitoje naudojami duomenys surinkti ataskaitiniu laikotarpiu, ataskaitoje turėtų būti pateikiama ataskaitiniu laikotarpiu (pvz., 2019–2024 m.) aktuali informacija. Be to, nors ne visi ataskaitų formos skirsniai yra privalomi kiekvieno priedo ir kiekvieno sezono atveju, tais atvejais, kai ši informacija prieinama, labai rekomenduojama ją pateikti.

Rekomenduojama, kad bet kokia teikiama laisvos formos teksto informacija būtų anglų kalba, kad ją būtų galima lengviau naudoti atliekant ES masto analizę ir kad su ja galėtų susipažinti daugiau skaitytojų.

1. **Informacija apie rūšį**

1 skirsnis turėtų būti pildomas visų nuolatos aptinkamų rūšių, išvardytų informaciniame portale pateiktame paukščių, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos pagal 12 straipsnį, kontroliniame sąraše, atvejais.

1.1. **Valstybė narė**

Valstybės narės turėtų naudoti atitinkamą šalies kodą, pasirinkdamos jį iš informaciniame portale pateikiamo sąrašo. Dauguma atvejų tai bus tik dviraidis jūsų valstybės narės kodas pagal standartą ISO 3166. Keliose valstybėse narėse turi būti rengiamos atskiros subnacionalinių vienetų ataskaitos (nurodant konkrečių rūšių arba populiacijų būklę atskirose geografinėse teritorijose), o Azorų (Portugalija), Madeiros (Portugalija) ir Kanarų salų (Ispanija) atveju turėtų būti naudojamas atitinkamas keturių raidžių subnacionalinis kodas, nurodytas informaciniame portale.

1.2. **Rūšies kodas**

Valstybės narės turėtų naudoti rūšių kodus, nurodytus informaciniame portale pateiktame rūšių kontroliniame sąraše (ir kodų sąraše). Prireikus gali būti priskiriami nauji kodai. Daugiau informacijos apie rūšių kodų sąrašą ir galimus jo pakeitimus galima rasti informaciniame portale.

1.3. **EURING kodas**

Valstybės narės turėtų naudoti EURING kodus, nurodytus informaciniame portale pateiktame rūšių kontroliniame sąraše (ir kodų sąraše). Unikalūs EURING kodai Europos paukščių žiedavimo koordinavimo tikslais buvo priskirti beveik visoms vietinėms Europos paukščių rūšims (ir keliems porūšiams) ir yra plačiai naudojami ([12]).

1.4. **Mokslinis rūšies pavadinimas**

Valstybės narės turėtų naudoti mokslinius pavadinimus, nurodytus informacinio portalo rūšių kontroliniame sąraše, kuris dabar iš esmės atspindi nomenklatūrą ir taksonomiją, patvirtintą naujausioje *Europos Sąjungos paukščių sąrašo* ([13]) redakcijoje. Kai kuriais retais atvejais, siekiant nurodyti, kad atitinkamas taksonominis vienetas apima visus likusius (nacionalinius) porūšius, kurie nėra aiškiai išvardyti Direktyvos prieduose, į mokslinio pavadinimo įrašą įtraukiama angliška frazė „all others“ (liet. „visi kiti“) (pvz., „*Accipiter gentilis* all others“, plg. Direktyvos 2009/147/EB I priede išvardytus *Accipiter gentilis arrigonii*). Taksonomijos atnaujinimai bus įgyvendinami siekiant išlaikyti suderinimą su taksonomijos nuorodomis, kuriomis vadovaujasi Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga.

([11]) Arba bent „daugiašaliai“ (t. y. kai keli RVP ir TVS yra susiję su taksonais, kurie yra būdingi vienai šaliai).
([12]) https://euring.org/data-and-codes/euring-codes
([13]) http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

1.5. **Porūšio populiacija**

Atitinkamais atvejais valstybės narės turėtų naudoti porūšių populiacijų aprašymus, nurodytus informaciniame portale pateiktame rūšių kontroliniame sąraše. Daugeliu atvejų populiacijų porūšių pavadinimai yra susiję su trumpais aprašymais, naudojamais atskirais keliais skraidančių AEWA rūšių populiacijoms nustatyti. Kitais atvejais juos naudojant paaiškinamas kontroliniame sąraše taikomas taksonominis arba nomenklatūrinis traktavimas arba padedama atskirti introdukuotas rūšių, kurios kitur ES yra vietinės, populiacijas.

1.6. **Alternatyvus mokslinis rūšies pavadinimas (neprivaloma)**

Jeigu 1.4 laukelyje nurodytas mokslinis pavadinimas skiriasi nuo bendrai nacionaliniu lygmeniu naudojamo pavadinimo, valstybės narės šiame laukelyje gali nurodyti alternatyvų pavadinimą.

1.7. **Bendrinis pavadinimas (neprivaloma)**

Jeigu valstybės narės nori nurodyti nacionaliniu lygmeniu naudojamą rūšies (arba porūšio) bendrinį pavadinimą, jos gali jį įrašyti šiame laukelyje. Tai gali būti naudinga, jeigu ataskaitos projektą planuojama išplatinti siekiant gauti asmenų, kurie galbūt nėra susipažinę su moksliniu pavadinimu, pastabas arba kai ataskaitos duomenis planuojama pateikti visuomenei.

2. **Sezonas**

2.1. **Sezonas**

Nurodykite sezoną, kuriuo buvo surinkta daugiausia pateiktų duomenų, pasirinkdami vieną iš šių atsakymų: „perėjimo“, „žiemojimo“ arba „migracijos“.

2.2. **Duomenų teikimas pirmą kartą**

Jeigu duomenys apie rūšį valstybėje narėje teikiami pirmą kartą, ši aplinkybė turėtų būti nurodyta šiame laukelyje. Pirmą kartą teikiamų duomenų laukelis gali būti naudojamas tais atvejais, kai duomenys apie rūšį teikiami pirmą kartą arba kai jie susiję su sezonu, apie kurį anksčiau nebuvo pranešta. Šis laukelis nepildomas tais atvejais, kai atnaujinamas rūšies taksonominis pavadinimas. Kai kurie ataskaitos formos laukeliai rūšių, kurių duomenys teikiami pirmą kartą, atveju gali būti nepildomi (pvz., kai nurodomas pokytis, palyginti su paskutiniu ataskaitiniu laikotarpiu, ir to pokyčio priežastis). Norint patvirtinti, kad duomenys teikiami pirmą kartą, šiame laukelyje galima nurodyti „Taip“.

2.3. **Papildoma informacija**

Šiame laukelyje valstybės narės gali kaip laisvos formos tekstą pateikti bet kokią informaciją, kuri, jos nuomone, yra svarbi. Jeigu apie rūšį pranešama pirmą kartą, paaiškinkite, kodėl (t. y. duomenys apie rūšį teikiami pirmą kartą ar pan.). Visa kita papildoma informacija šiame skirsnyje neprivaloma.

3. **Populiacijos dydis**

3.1. **Metai arba laikotarpis**

Nurodykite metus arba laikotarpį, kuriais paskutinį kartą buvo nustatytas populiacijos dydis: MMMM (metai) ir MMMM–MMMM (laikotarpis, metai–metai).

Daugelis ataskaitų bus susijusios su laikotarpiais, nes daugelio rūšių populiacijos dydis dažniausiai nustatomas vykdant nacionalinių atlasų projektus, kurių metu duomenys paprastai kelerius renkami vietoje. Daugeliu atvejų duomenų rinkimo vietoje laikotarpis nesutaps su einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu. Metai arba laikotarpis, kurių duomenys teikiami, turėtų apimti faktinį laikotarpį, per kurį buvo surinkti duomenys.

Kai kuriais atvejais populiacijos dydis bus apskaičiuojamas remiantis išsamiu rūšių surašymu arba aprašu, atliktu ankstesniu ataskaitiniu laikotarpiu ir atnaujintu atsižvelgiant į nuolatinės stebėsenos rezultatus arba naudojantis internetinių sistemų duomenimis vietos duomenims rinkti. Metai arba laikotarpis, kurių duomenys teikiami, turėtų būti tie, su kuriais susijęs apskaičiuotas populiacijos dydis.

3.2. **Populiacijos dydis**

Valstybės narės rūšių kontroliniame sąraše kiekvieno rūšies ir sezono derinio atveju turėtų nurodyti populiacijos vienetus (3.2.a laukelis „vienetas“). Norint apskaičiuoti bendrą kiekvienos rūšies populiacijos dydį ES, visos valstybės narės savo nacionalinius duomenis turėtų pateikti naudodamos tą patį populiacijos vienetą. Daugumos perinčių rūšių individų skaičius turėtų būti nurodomas perinčių porų vienetais (p), pripažįstant, kad daugelio rūšių, įskaitant daugelį įprastų ir plačiai paplitusių rūšių, apskaičiuojami dydžiai praktikoje dažnai grindžiami teritorijų, kuriose paukščiai (pvz., giedantys patinai) gyvena parėjimo sezono metu, skaičiumi. Jeigu perinčių paukščių populiacijos dydis nurodomas perėjimo poromis, tačiau skaičiai gaunami įvertinus pirminius duomenis, kurie buvo surinkti vietoje naudojant kitą vienetą (pvz., lizdų, kuriuose akivaizdžiai gyveno tam tikri jūrų paukščiai, skaičių), šią informaciją galima pateikti 3.7 laukelyje „Papildoma informacija“.

Nedaugeliu atvejų, susijusių su neįprastomis ir (arba) sudėtingomis perėjimo ypatybėmis arba paslaptingu elgesiu pasižyminčiomis rūšimis, teikiant duomenis apie populiacijos dydį tinkamiau naudoti kitus vienetus, pvz., perinčių patelių („bfemales“) arba patinų giesmininkų („cmales“) skaičių. Tai pasakytina apie tam tikras lingių, griežlių, einių ir tetervinų rūšis. Vienetai, kurie turėtų būti naudojami teikiant duomenis apie tokių rūšių populiacijos dydį, nurodyti informacinio portalo rūšių kontroliniame sąraše.

Žiemojimo ir migracijos sezonų ataskaitų atveju populiacijos dydis, kai tinkama, turėtų būti nurodomas naudojant atskirų paukščių (i) skaičių.

Populiacijos dydį galima nurodyti trijuose laukeliuose: b) mažiausia, c) daugiausia ir d) viena geriausia vertė. Naudojamų laukelių skaičius skirsis priklausomai nuo žinomos informacijos apie atitinkamos rūšies populiacijos dydį pobūdžio (žr. toliau), tačiau turėtų būti pasirenkamas vienas iš šių loginių derinių: b ir c tik d arba b, c ir d.

Jeigu tikslus apskaičiuotas tiriamosios visumos dydis nežinomas ir pateikiamas tik kaip intervalas (t. y. nuo mažiausio iki didžiausio dydžio), šios dvi vertės turėtų būti nurodomos b ir c laukeliuose. Siekiant kuo labiau sumažinti neapibrėžtumą vertinant bendrą ES populiacijos dydį ir tendencijas (nustatant svertinius dydžius atsižvelgiant į nacionalinius populiacijų dydžius), valstybės narės raginamos nurodyti tikėtinus mažiausius ir didžiausius populiacijų dydžius net ir prastai žinomų rūšių atveju, tačiau tais atvejais, kai tai padaryti neįmanoma, 3.2.d laukelyje galima nurodyti apatinę ribą (pageidautina, kad 3.7 laukelyje būtų pateikiama papildoma pastaba, pvz., „Mažai tikėtina, kad didžiausias populiacijos dydis viršys 100 000 porų.“), o 3.3 laukelyje „Įverčio tipas“ pasirenkama „mažiausias įvertis“.

Jeigu populiacija yra labai gerai stebima (ir dažnai, nors ne visada, palyginti maža), gali būti žinoma viena tiksli vertė. Tokiu atveju ją galima nurodyti d laukelyje. Kitais atvejais gali būti žinomas intervalas (nuo mažiausios iki didžiausios vertės) ir vidutinė arba labiausiai tikėtina vertė (tokiu atveju šias vertes galima nurodyti b, c ir d laukeliuose).

Tais atvejais, kai žinoma tik mažiausia (arba didžiausia) tiriamosios visumos dydžio vertė (pvz., remiantis ekspertų nuomone), ji turėtų būti nurodoma d laukelyje „viena geriausia vertė“, o NE b laukelyje „mažiausia“ arba c laukelyje „daugiausia“. Šiuos pasirinkimus galima paaiškinti 3.7 laukelyje „Papildoma informacija“.

Jeigu yra neapdorotų duomenų ir (arba) tikslių apskaičiuotų dydžių, jie turėtų būti nurodomi nesuapvalinus valstybių narių lygmeniu. Prireikus suapvalinimas vėliau atliekamas ES lygmeniu.

Jeigu rūšis nacionaliniu lygmeniu išnyko po 1980 m. (t. y. jos aptikimas nacionaliniame kontroliniame sąraše pažymėtas žyma EXBA), d laukelyje turėtų būti įrašoma „0“, o geriausia, kad 3.7 laukelyje taip pat būtų nurodomas apytikris išnykimo laikas (pvz., „*Perėjimas paskutinį kartą užfiksuotas 1998 m.*“). Jeigu neaišku, ar rūšis išnyko nacionaliniu mastu, ar labai nedidelis skaičius paukščių vis dar yra išlikęs, b ir c laukeliuose galima įrašyti „0“ ir, pavyzdžiui, „1“.

3.3. **Įverčio tipas**

Pasirinkite tinkamiausią populiacijos dydžio įverčio, kuris nurodomas 3.2 laukelyje, apibūdinimą. Jeigu pateiktos visų 3.2. b–d laukelių reikšmės, pasirinkite kategoriją, pagal kurią galima geriausiai apibūdinti duomenis (dažnai tai būna „daugiametis vidurkis“ arba „95 proc. pasikliautinasis intervalas“). Toliau pateikiama išsamesnė informacija, susijusi su šiomis galimybėmis:

— geriausias įvertis – geriausias žinomas atskiras skaičius (įskaitant tuos atvejus, kai žinomas tik didžiausias populiacijos dydis) arba intervalas, gautas, pavyzdžiui, remiantis populiacijos surašymu, vietovėse užfiksuotais skaičiais, populiacijų tankiu ir paplitimo duomenimis grindžiamu įverčiu arba ekspertų nuomone, tačiau jo 95 proc. pasikliautinasis lygmuo nebuvo apskaičiuotas. 3.4 laukelyje galima nurodyti, ar geriausias įvertis gautas remiantis stebėsenos duomenimis, ekstrapoliacija ar ekspertų nuomone;

— daugiametis vidurkis – vidutinė vertė (ir intervalas, t. y. blogiausių ir geriausių metų įverčiai), kai ataskaitiniu laikotarpiu buvo vertinamas kelių metų populiacijos dydis (kaip nurodoma 3.1 laukelyje);

— 95 proc. pasikliautinasis intervalas – įverčiai, gauti remiantis atrankiniais tyrimais arba modeliu, pagal kurį galėtų būti apskaičiuojamas vienos geriausios vertės (nurodomo 3.2.d laukelyje) 95 proc. pasikliautinasis lygmuo (kaip nurodyta 3.2.b ir 3.2.c laukeliuose);

— mažiausias įvertis – jeigu nėra pakankamai duomenų, kuriais remiantis būtų galima pateikti bent apytikrį populiacijos dydžio įvertį, tačiau žinoma, kad populiacijos dydis viršija tam tikrą vertę, arba kai pateikiamas intervalo įvertis yra gautas atlikus atrankinį tyrimą arba stebėsenos projektą, kurio duomenimis tikrasis populiacijos dydis tikriausiai yra mažesnis nei iš tikrųjų .

Jeigu nurodomi ir intervalo (3.2.b laukelis „mažiausia“ ir 3.2.c laukelis „daugiausia“), ir atskiro dydžio (3.2.d laukelis „viena geriausia vertė“) duomenys, 3.3 laukelyje „Įverčio tipas“ nurodyta reikšmė turėtų atitikti tiksliausią įvertį. Ši informacija turėtų būti nurodoma 3.7 laukelyje „Papildoma informacija“.

3.4. **Taikytas metodas**

Šiame laukelyje išsamiai aprašoma metodika, naudojama apskaičiuojant 3.2 laukelyje nurodytą populiacijos dydį. Pasirinkite vieną iš šių kategorijų:

a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis (pvz., remiantis didžiosios žinomos paplitimo dalies atrankiniais tyrimais);

b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija (pvz., atliekant nedidelės intervalo dalies atrankinius tyrimus, naudojant tankio / gausumo ir paplitimo duomenimis grindžiamus modelius arba esamus įverčius, atnaujinamus atsižvelgiant į tendencijų duomenis);

c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

Jeigu nurodomi ir intervalo (3.2.b laukelis „mažiausia“ ir 3.2.c laukelis „daugiausia“), ir atskiro dydžio (3.2.d laukelis „viena geriausia vertė“) duomenys, taikytas metodas turėtų atitikti tiksliausią įvertį. Ši informacija turėtų būti nurodoma 3.7 laukelyje „Papildoma informacija“.

3.5. **Šaltiniai**

Norėdami užtikrinti reikiamą 3.1–3.4 laukeliuose pateiktų duomenų audito seką, pateikite informaciją apie pagrindines nuorodas arba kitus informacijos šaltinius, kuriuos naudojote šiems laukeliams užpildyti. Šie šaltiniai gali būti, pavyzdžiui, paskelbti straipsniai, nepaskelbti duomenų bazėse, interneto svetainėse ir ekspertų darbo grupių pateikiami duomenys. Pageidautina kad būtų pateikiama pakankamai informacijos, kad bet kuris ataskaitą peržiūrintis (arba po šešerių ar dvylikos metų ją atnaujinantis) asmuo galėtų suprasti pateiktų duomenų kilmę.

3.6. **Pokytis ir jo priežastis (nuo ankstesnės ataskaitos)**

Šiame laukelyje nurodoma, ar nuo praėjusio ataskaitinio laikotarpio buvo kokių nors populiacijos dydžio pokyčių, ir, jeigu taip, apibūdinamas šių pokyčių pobūdis.

Jeigu pokyčių buvo, nurodykite, kurie iš toliau išvardytų b–f atsakymų tinka (galite pažymėti „Taip“ prie daugiau nei vieno iš b–f atsakymų) ([14]):

(a) ne, pokyčių nėra

(b) taip, iš tiesų įvyko pokytis

(c) taip, dėl geresnių žinių arba tikslesnių duomenų

(d) taip, nes buvo taikomas kitoks metodas ([15]) (įtraukus taksonominius pokyčius);

(e) taip, bet pokyčių pobūdis nežinomas

(f) taip, dėl kitų priežasčių

Galiausiai nurodykite, ar koks nors skirtumas daugiausia susijęs su (pasirinkite vieną atsakymą):

(a) tikru pokyčiu

(b) geresnėmis žiniomis arba tikslesniais duomenimis

(c) kito metodo taikymu

(d) nežinoma

(e) kitomis priežastimis

([14]) Retoms rūšims dažnai skiriama daugiau dėmesio. Todėl daugiau žmonių jų ieško ir jas suranda, o tuomet populiacijos dydžio įvertis peržiūrimas ir dažnai gerokai padidinamas. Vis dėlto, remiantis patikimų istorinių tendencijų duomenų analize, vis tiek galima nustatyti, kad tam tikros rūšies paukščių skaičius iš tikrųjų mažėja. Tokiu atveju reikėtų pasirinkti atsakymą „dėl geresnių žinių / tikslesnių duomenų“. 3.7 laukelyje „Papildoma informacija“ valstybė narė gali pateikti išsamesnės informacijos apie tai, kodėl populiacijos dydžio įvertis padidėjo, nors 3 skirsnyje buvo nurodyta, kad populiacija sumažėjo.

([15]) Geresnis pagrindinių duomenų aiškinimas arba aiškinimo klaidų ištaisymas turėtų būti priskiriamas kitų metodų kategorijai.

Jeigu valstybė narė pageidauja pateikti papildomos informacijos, tai galima padaryti 3.7 laukelyje „Papildoma informacija“. Jeigu pažymėtas laukelis „taip, dėl kitų priežasčių“, laukelyje „Papildoma informacija“ reikia pateikti daugiau informacijos. Šis laukelis turėtų būti naudojamas tik labai retais atvejais.

3.7. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Šiame neprivalomame laukelyje galima pateikti papildomos laisvos formos teksto informacijos, susijusios su 3.1–3.6 laukeliuose pateiktais duomenimis, skirtais populiacijos dydžiui įvertinti, pvz., išsamios informacijos apie perskaičiavimo koeficientus, naudojamus perskaičiuojant vietoje nustatytus populiacijos dydžio įverčius į perinčias poras (žr. 3.2 laukelio aprašymo tekstą) arba kitas pokyčių priežastis (3.6 laukelis). Pavyzdžiui, jeigu dėl pakeistų metodų valstybė narė praneša apie tokį patį populiacijos dydį, kaip ir ankstesnėje ataskaitoje, nors pokytis iš tiesų įvyko, šią informaciją taip pat galima nuodyti šiame laukelyje.

4. **Populiacijos tendencija**

4.1. **Trumpalaikė tendencija (per pastaruosius 12 metų)**

4.1.1–4.1.5 laukeliai skirti informacijai apie trumpalaikes populiacijos dydžio tendencijas 12 metų laikotarpiu.

4.1.1. *Trumpalaikės tendencijos laikotarpis*

Trumpalaikės tendencijos laikotarpis apima 12 metų (maždaug du ataskaitų teikimo ciklus). 2019–2024 m. ataskaitų atveju tai reiškia, kad vienas laikotarpis yra nuo 2013 iki 2024 m. arba kuo artimesnis. Leidžiamas tam tikras lankstumas, todėl, nors geriausia, kad būtų teikiami duomenys apie 2013–2024 m. tendencijas, galima teikti ir, pavyzdžiui, 2010–2021 m. laikotarpio duomenis, jeigu geriausi turimi duomenys yra susiję su tais metais atliktais tyrimais arba jeigu pasirinkus ankstesnę laikotarpio pabaigą būtų galima nedelsiant pateikti nacionalinę 12 straipsnyje nurodytą ataskaitą. Vis dėlto atkreipkite dėmesį į tai, kad, siekiant įvertinti bendrą ES lygmens tendenciją, reikia sujungti nacionalines tendencijas, todėl visos tendencijos, apie kurias nepranešama „geriausiu“ tendencijų laikotarpiu, bus atitinkamai ekstrapoliuojamos arba sutrumpinamos (daugiau informacijos rasite techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių). Geriausia, kad apie naujai įsikuriančių rūšių tendencijas būtų pranešama kaip pradinius metus nurodant tuos metus, kuriais tos rūšies paukščiai pirmą kartą išperėjo jauniklius / buvo aptikti. Pvz., jeigu 2018 m. buvo pirmą kartą buvo užfiksuotas šios rūšies paukščių perėjimas, 2019–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu turėtų būti nurodoma 2018–2024 m. trumpalaikė tendencija.

4.1.2. *Trumpalaikės tendencijos kryptis*

Nurodykite, ar populiacijos tendencija 4.1.1 laukelyje nurodytu laikotarpiu buvo (galima pasirinkti tik vieną atsakymą):

(a) stabili

(b) svyruojanti

(c) didėjanti

(d) mažėjanti

(e) neaiški

(f) nežinoma

Stabilių tendencijų atskyrimas nuo šiek tiek didėjančių arba mažėjančių tendencijų priklausys nuo turimos informacijos apie atitinkamas rūšis pobūdžio. Tais atvejais, kai turima statistiškai patikimų stebėsenos duomenų, turėtų būti įmanoma atskirti (taigi ir pranešti apie) palyginti nedidelį, bet statistiškai reikšmingą padidėjimą arba sumažėjimą (pvz., jeigu 95 proc. pasikliautinieji intervalai iš dalies nesutampa su nuliu). Kita vertus, jeigu tendencijų kategorija priskiriama remiantis mažiau patikimais duomenimis (arba ekspertų nuomone), siekiant atskirti stabilias ir didėjančias arba mažėjančias tendencijas, reikėtų naudoti konkrečią ribinę vertę (bendrą 10 proc. siekiantį pokytį tendencijos laikotarpiu). Abiem atvejais valstybės narės raginamos 4.3 laukelyje „Papildoma informacija“ pateikti atitinkamą aiškinamąją ir (arba) papildomą informaciją (pvz., „Trumpalaikė nacionalinės bendros paukščių stebėsenos sistemos tendencija 2013–2024 m. laikotarpiu buvo –0,4 proc. (95 proc. PI: = –1,1 proc. ir +0,4 proc. per metus), taigi pokytis per visą laikotarpį buvo –4 proc. (95 proc. PI: –11 proc. ir +4 proc.), todėl laikoma, kad ši tendencija buvo stabili“.) Daugiau rekomendacijų rasite techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių.

Svyruojanti tendencija gali būti nustatoma rūšims, kurių vidutinis populiacijos lygis tendencijos laikotarpiu reikšmingai nepakito, tačiau kurioms buvo būdingi dideli metiniai gausumo svyravimai, dėl kurio jo reikšmės kartais skirdavosi dešimtimis arba šimtais. Tokia dinamika paprastai būdinga borealinių ir arktinių perinčių paukščių rūšims, pvz., tam tikroms pelėdoms ir kryžiasnapiams, kurių gausumas yra glaudžiai susijęs su maisto, kuriam būdingi cikliniai svyravimai, prieinamumu, tačiau ši kategorija taip pat gali būti priskiriama rūšims, kurioms ypač didelį poveikį daro nepalankios arba permainingos klimato sąlygos. Valstybių narių prašoma šią kategoriją priskirti tik toms rūšims, kurių populiacijos tarpmetinis padidėjimas / sumažėjimas yra ≥ 50 proc. Tai pasakytina apie rūšis, kurios apskritai laikomos nuolatos (pvz., dažniausiai) perinčiomis arba žiemojančiomis, tačiau vis tiek gali būti aptinkamos ne kasmet.

Neaiški tendencija turėtų būti nustatoma tais atvejais, kai yra tam tikrų stebėsenos duomenų, tačiau šių duomenų nepakanka, kad būtų galima patikimai nustatyti vieną iš dviejų ar daugiau tendencijų krypčių, pvz., svyruojančią arba mažėjančią. Taip gali būti todėl, kad imčių dydžiai yra maži ir (arba) stebėsenos sistemos buvo nustatytos palyginti neseniai. Daugiau informacijos, pvz., apie prieinamus duomenis ir (arba) ekspertų nuomonę apie tikėtiną realią tendenciją, galima pateikti 4.3 laukelyje „Papildoma informacija“. Pavyzdžiui, šiai (o ne svyruojančių tendencijų) kategorijai turėtų būti priskiriamos nacionalinių bendrų paukščių stebėjimo sistemų, kurios naudojant programą TRIM ([16]) priskiriamos kategorijai „neaiški“, tendencijos. Daugiau rekomendacijų rasite techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių.

Tendencijų kategorija „nežinoma“ turėtų būti naudojama tik tais atvejais, kai nėra kiekybinės arba kokybinės informacijos apie nacionalines rūšies tendencijas. Tačiau net ir tokiais atvejais nacionaliniai ekspertai dažnai numato labiau tikėtinus tendencijų scenarijus arba bent jau tikėtinas galimo padidėjimo arba sumažėjimo „ribas“, ir bet kokie jų požymiai ([17]) vis tiek gali būti labai naudingi atliekant ES lygmens populiacijų būklės vertinimus.

Papildomos gairės, susijusios su populiacijų tendencijomis, pateikiamos techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių.

4.1.3. *Trumpalaikės tendencijos dydis*

Jeigu 4.1.2 laukelyje nurodoma „didėjanti“, „mažėjanti“ arba „neaiški“, įrašykite 4.1.1 laukelyje nurodytą bendrą populiacijos dydžio pokytį tendencijos laikotarpiu.

Pasirinkite vieną iš šių atsakymų:

(a) mažiausia

(b) daugiausia

(c) viena geriausia vertė

— Jeigu dydį galima nurodyti tik kaip intervalą (pvz., 20–30 proc.), šios dvi vertės turėtų būti nurodomos a ir b laukeliuose („mažiausia“ ir „daugiausia“).

— Jeigu žinomas tikslus skaičius (pvz., 27 proc.), jis turėtų būti nurodomas c laukelyje („viena geriausia vertė“).

— Jeigu žinomas vidurkis arba labiausiai tikėtina tendencija ir 95 proc. pasikliautinasis lygmuo, galima nurodyti visas šias tris vertes, įrašant jas atitinkamai c, a ir b laukeliuose.

— Tais atvejais, kai žinoma tik mažiausia (arba didžiausia) vertė (pvz., remiantis ekspertų nuomone), ji turėtų būti nurodoma laukelyje „vienas tinkamiausias dydis“, o NE laukelyje „mažiausia“ arba „daugiausia“.

— Reikėtų nurodyti neigiamas visų neigiamų tendencijų dydžių vertes (t. y. pridėti minuso ženklą), taip pat ir atvejais, kai jau buvo nurodyta, kad kryptis yra mažėjanti. Vis dėlto, siekiant išvengti nereikalingų duomenų įvesties, aprašant teigiamas tendencijas nebūtina pridėti pliuso ženklo (t. y. daroma prielaida, kad jeigu nurodyta, kad tendencijos dydis yra „15“, tai reiškia, kad jis yra +15 proc.). Jeigu tendencijos neigiamos, atkreipkite dėmesį į tai, kad laukeliai „mažiausia“ ir „daugiausia“ yra matematiškai susiję su mažiausiomis ir didžiausiomis vertėmis (t. y. ne mažiausiu ir didžiausiu sumažėjimu).

Konkrečiu rūšių, kurių paukščiai apsigyveno arba įsitvirtino tendencijos laikotarpiu (pvz., rūšių, kurios nacionaliniame rūšių kontroliniame sąraše nurodytos kaip naujai įsikuriančios (ARR)), atveju populiacijos padidėjimo mastas turėtų būti apskaičiuojamas remiantis laikotarpio pradžios metais buvusiu populiacijos dydžiu ([18]). Pavyzdžiui, jeigu 2019–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu, tam tikros rūšies paukščiai (pora) pirmą kartą perėjo 2018 m., tačiau 2024 m. perinčių paukščių populiacija bus aštuonios poros, 4.1.1 laukelyje turės būti įrašyta „2018–2024 m.“, 4.1.2 laukelyje reikės pasirinkti „didėjanti“, o 4.1.3.c laukelyje reikės įrašyti „700“ (t. y. procentinis padidėjimas nuo 1 iki 8). Geriausia, kad 4.3 laukelyje „Papildoma informacija“ taip pat būtų pateikiama papildoma pastaba patvirtinant, kuriais metais apsigyveno ši rūšis ir koks buvo pradinis jos populiacijos dydis (pvz., „Šios rūšies paukščiai (pora) pirmą kartą perėjo 2018 m.“).

Ir priešingai, rūšių, kurios tendencijos laikotarpiu išnyko nacionaliniu lygmeniu, atveju, vien nurodant, kad populiacija sumažėjo 100 proc., nepateikiama visa informacija, kurios reikia norint įvertinti santykinę tokio sumažėjimo svarbą (nes, pavyzdžiui, pradinis populiacijos dydis gali būti ir 1, ir 100, o tokiai populiacijai sumažėjus iki nulio abiem atvejais laikoma, kad ji sumažėjo 100 proc.). Pavyzdžiui, jeigu rūšis, kurios populiacija 2014 m. buvo 10 porų, 2021 m. išnyko kaip perinti rūšis, 4.1.1 laukelyje turėtų būti įrašyta „2014–2021 m.“, 4.1.2 laukelyje reikėtų pasirinkti „mažėjanti“, 4.1.3.c laukelyje turėtų būti įrašyta „–100“, o 4.3 laukelyje „Papildoma informacija“ turėtų būti nurodyta papildoma pastaba, kurioje būtų paminėtas populiacijos dydis 2014 m. (pvz., *„Rūšies populiacija 2014 m. buvo 10 perinčių porų, o 2021 m. išnyko kaip perinti rūšis“*).

([16]) Programa *Trends and Indices for Monitoring data* (liet. „Duomenų stebėsenos tendencijos ir rodikliai“) (nemokama programinė įranga, naudojama daugelio bendrų paukščių stebėsenos sistemų nacionalinių tyrimų duomenims analizuoti (žr. https://pecbms.info/methods/software/).

([17]) Pavyzdžiui, 4.3 laukelyje „Papildoma informacija“ nurodoma, kad *„nėra patikimos informacijos apie trumpalaikes tendencijas, bet nemanoma, kad idealiu tendencijų laikotarpiu jos sumažėjo arba padidėjo daugiau kaip 30 proc.“*

([18]) Siekiant išvengti situacijos, kai procentinės dalis skaičiuojama remiantis nuline pradine reikšme.

Nors stabilių ir svyruojančių tendencijų atveju tendencijų dydžio nurodyti neprivaloma ([19]), jį taip pat galima nurodyti 4.1.3 laukelyje. „Bet kokią papildomą aiškinamąją / papildomą informaciją, kaip antai susijusią su stabilių tendencijų pasikliautinaisiais intervalais arba išsamesnę informaciją, susijusią su svyravimais, galima pateikti 4.3 laukelyje „Papildoma informacija“.

4.1.4. *Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas*

Pasirinkite vieną iš šių kategorijų:

(a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis (pvz., dviejų populiacijų dydžio įverčių, gautų atlikus išsamius surašymus, palyginimas arba tinkamos statistinės reikšmės specialiai vykdyta populiacijos stebėsena);

(b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija (pvz., tendencijomis, nustatytomis remiantis duomenimis, surinktais tik iš palyginti mažos populiacijos imties, arba remiantis nepakankamu imties dydžiu ar tendencijomis, ekstrapoliuotomis atlikus kai kuriuos kitus matavimus);

(c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

(d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

Galima pasirinkti tik vieną atsakymą. Jeigu duomenys surinkti iš įvairių šaltinių, pasirinkite svarbiausio duomenų šaltinio kategoriją.

Laukelis „Taikytas metodas“ pildomas tiek trumpalaikių tendencijų krypčių (4.1.2 laukelis), tiek tendencijų dydžio (4.1.3 laukelis) atvejais, nes šie du laukeliai yra vieno vertinimo dalis ir turėtų būti atsižvelgiama į juos abu.

4.1.5. *Šaltiniai*

Norėdami užtikrinti reikiamą 4.1.1–4.1.4 laukeliuose pateiktų duomenų audito seką, pateikite informaciją apie pagrindines nuorodas arba kitus informacijos šaltinius, kuriuos naudojote šiems laukeliams užpildyti. Šie šaltiniai gali būti, pavyzdžiui, paskelbti straipsniai, nepaskelbti duomenų bazėse, interneto svetainėse ir ekspertų darbo grupių pateikiami duomenys. Pageidautina kad būtų pateikiama pakankamai informacijos, kad bet kuris ataskaitą peržiūrintis (arba po šešerių ar dvylikos metų ją atnaujinantis) asmuo galėtų suprasti pateiktų duomenų kilmę.

4.2. **Ilgalaikė tendencija (nuo apytikriai 1980 m.)**

4.2.1. *Ilgalaikės tendencijos laikotarpis*

Tinkamiausias ilgalaikių tendencijų duomenų laikotarpis yra nuo apytikriai 1980 m. (kai buvo priimta / įsigaliojo Direktyva 2009/147/EB) iki apytikriai paskutinių ataskaitinio laikotarpio metų. Tačiau esama tam tikro lankstumo, todėl, jeigu valstybė narė vykdė nacionalinius surašymus (pvz., 1980, 1995, 2015 ir 2020 m.), 2019–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu turėtų būti teikiami duomenys, susiję su 1980–2020 m. laikotarpio tendencija. Geriausia, kad apie vėliau kaip 1980 m. apsigyvenusių rūšių tendencijas būtų pranešama kaip pradinius metus nurodant tuos metus, kuriais jos susilaukė jauniklių arba buvo aptiktos, t. y. jei 2000 m. pirmą kartą pastebėta, kad rūšis peri, ilgalaikės tendencijos laikotarpis būtų nuo 2000 m. Naujai įsikuriančių rūšių atveju laikotarpio pradžia būtų tarp paskutinių dviejų ataskaitinių laikotarpių (t. y. 2019–2024 m. 2013–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu. Taip pat žr. 4.1.1 laukelio aprašymo tekstą).

Valstybės narės, kurios iki 2000 m. neturėjo populiacijos stebėsenos sistemos duomenų, raginamos susipažinti su kitais galimais informacijos apie tendencijas šaltiniais, pvz., dviem knygos „Paukščiai Europoje“ ([20]) leidimais, kuriuose pateikiami daugumos rūšių nacionalinių populiacijų tendencijų 1970–1990 m. ir 1990–2000 m. intervaliniai įverčiai (ir papildomos nuorodos).

4.2.2. *Ilgalaikės tendencijos kryptis*

Žr. pirmesnį 4.1.2 laukelį „Trumpalaikės tendencijos kryptis“.

Jeigu tendencijų kategorija priskiriama remiantis mažiau patikimais duomenimis (arba ekspertų nuomone), siekiant atskirti stabilias ir didėjančias arba mažėjančias tendencijas, reikėtų naudoti konkrečią ribinę vertę (bendrą 20 proc. siekiantį pokytį ilgalaikės tendencijos laikotarpiu). 10 proc. ribinė vertė naudojama aprašant trumpalaikes tendencijas 4.1.2 laukelyje).

Papildomos gairės, susijusios su populiacijų tendencijomis, pateikiamos techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių.

([19]) Vertinant ES lygmens tendenciją, laikoma, kad apskritai nėra jokio grynojo tokių tendencijų pokyčio.

([20]) Tucker, G. M. & Heath, M.F. (1994). *Birds in Europe: their conservation status* (liet. „Paukščiai Europoje. Jų išsaugojimo būklė“). BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, UK.
BirdLife International (2004). *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status* (liet. „Paukščiai Europoje. Populiacijų įverčiai, tendencijos ir išsaugojimo būklė“). BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12), Cambridge, UK.

4.2.3. *Ilgalaikės tendencijos dydis*

Žr. pirmesnį 4.1.3 laukelį „Trumpalaikės tendencijos dydis“.

4.2.4. *Ilgalaikė tendencija. Taikytas metodas*

Žr. pirmesnį 4.1.4 laukelį „Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas“.

4.2.5. *Šaltiniai*

Žr. pirmesnį 4.1.5 laukelį.

4.3. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Šiame skirsnyje galima pateikti papildomos laisvos formos informacijos, susijusios su duomenimis, pateiktais vertinant populiacijų tendencijas, kaip numatyta 4.1 ir 4.2 skirsniuose (žr. ankstesnių laukelių aprašymus, kuriuose pateikiama patarimų, kaip tai padaryti).

5. **Perėjimo paplitimo žemėlapis ir dydis**

Daugelyje ES valstybių narių jau sudaromi nacionaliniai perinčių paukščių atlasai, o 2020 m. paskelbtas naujasis Europos perinčių paukščių atlasas (EBBA2) ([21]). Ir priešingai, tik kelios šalys yra paskelbusios nacionalinius žiemojančių paukščių atlasus, nors daugelis paukščių rūšių yra žymiai judresnės žiemą. Todėl teikti duomenų apie paplitimą žiemos laikotarpiu neprašoma.

5.1. **Pažeidžiamos rūšys**

Kai kurios rūšys yra ypač pažeidžiamos dėl persekiojimo, neteisėto žudymo arba kolekcionavimo, todėl, jeigu išsami informacija apie jų paplitimą būtų skelbiama viešai, iš tikrųjų galėtų kilti didesnė rizika, susijusi su jų išsaugojimu arba valdymu. Nedaugeliu atvejų valstybės narės gali laikyti, kad rūšiai gresia pavojus, jeigu informacija apie jos paplitimą skelbiama viešai naudojant prašomą standartinę 10×10 km tinklelių skalę (žr. 5.3 skirsnį). Jeigu informacija apie paplitimą, teikiama pagal 5.3 laukelio specifikacijas, laikoma neskelbtina, tai galima nurodyti šiame laukelyje įrašant „Taip“.

Jeigu pažymima, kad rūšis yra pažeidžiama, Komisija ir EAA neatskleidžia informacijos apie jos paplitimą visuomenei (pavyzdžiui, neskelbia šios informacijos viešai prieinamoje duomenų bazėje arba internetinėje svetainėje).

5.2. **Metai arba laikotarpis**

Įrašykite metus (pvz., 2021 m.) arba laikotarpį (pvz., 2019–2023 m.), kuriais paskutinį kartą buvo nustatytas perėjimo paplitimas. Daugelis ataskaitų bus susijusios su laikotarpiais, nes daugumos rūšių paplitimas dažniausiai nustatomas vykdant nacionalinių atlasų projektus, kurių metu duomenys paprastai kelerius renkami vietoje. Metai arba laikotarpis, kurių duomenys teikiami, turėtų apimti faktinį laikotarpį, per kurį buvo surinkti duomenys.

Tais atvejais, kai nėra naujausios atlaso informacijos, valstybės narės raginamos pateikti naujesnius duomenis, pakartotinai nustatant nacionalinį paskirstymą pagal kitus duomenis, kaip antai metinių stebėsenos sistemų rezultatus, internete surinktus duomenis ir nacionalinius arba regioninius tyrimus. Tokiais atvejais paplitimo žemėlapis parengiamas remiantis ankstesnio ataskaitinio laikotarpio duomenimis arba naudojant senesnius paplitimo duomenis, atnaujintus atsižvelgiant į reguliarios stebėsenos rezultatus arba naudojant internetinių duomenų rinkimo sistemų informaciją. Metai arba laikotarpis, kurių duomenys teikiami, turėtų būti tie, su kuriais susijęs pranešamas paplitimas.

5.3. **Perėjimo paplitimo žemėlapis**

Pateikite paplitimo žemėlapį kartu su atitinkamais metaduomenimis (projekcija, atskaita, skale). Paplitimo žemėlapio standartas yra 10x10 km ETRS 89 tinklelis naudojant LAEA (EPSG:3035) projekciją ([22]). Paplitimo duomenų rinkinys apims 10 km tinklelio langelius, kuriuose buvo užfiksuotas arba greičiausiai vyksta perėjimas (žr. toliau pateikiamas

([21]) https://ebba2.info/

([22]) 1989 m. Europos sausumos duomenų atskaitos sistema; Lamberto azimuto lygių plotų projekcija, kurios parametrai: pradžios platuma – 52°N, pradžios ilguma – 10°E, netikras nukrypimas į šiaurę – 3 210 000,0m, netikras nukrypimas į rytus – 4 321 000,0m (EPSG 3035). Tinklelio pradžia apskaičiuojama pagal projekcijos 0mN 0mE koordinates http://www.eionet.europa.eu/gis.

rekomendacijas dėl rūšių paplitimo kartografavimo). Nurodant, ar tinklelio langelyje yra tam tikra rūšis, draudžiama naudoti požymių duomenis. Laikotarpis, kuriuo buvo renkami paplitimo duomenys, turėtų būti įtrauktas į metaduomenis, kaip nurodyta INSPIRE gairėse ([23]). Paplitimo žemėlapių techninės specifikacijos pateikiamos informaciniame portale.

Valstybės narės arba mažos teritorijos, kaip antai Kanarų salos, Madeira arba Azorų salos, gali naudoti 1x1 km tinklelio žemėlapius. Rengiant vizualizacijas Europos lygmeniu jie bus perskaičiuojami naudojant 10x10 km tinklelį.

Atskirų valstybių narių tinklelius galima atsisiųsti iš informacinio portalo.

Kiekviename žemėlapio langelyje turėtų būti nurodyta, ar tose vietose vyksta, ar nevyksta tam tikros rūšies paukščių perėjimo veikla. Apskritai reikėtų įtraukti tik tuos tinklelio langelius, kuriose perėjimas yra patvirtintas, tikėtinas arba galimas. Perėjimo kategorijų ir kodų apibrėžtys pateikiamos naujojo Europos perinčių paukščių atlaso metodikos 2 lentelėje ([24]). Tačiau tais atvejais, kai žinoma, kad tyrimų aprėptis ir duomenų prieinamumas yra menki, remiantis ekspertinėmis žiniomis arba atliekant modeliavimą taip pat galima įtraukti langelius, kuriuose, kaip manoma, gali būti perinčių populiacijų (ypač dažnai pasitaikančių rūšių). Šiais atvejais daugiau informacijos, susijusios su duomenų patikimumu, galima pateikti 5.8 laukelyje „Papildoma informacija“.

5.4. **Perėjimo paplitimo plotas**

Nurodykite bendrą dabartinio paplitimo valstybėje narėje paviršiaus plotą (km^2). Dauguma atvejų tai bus 10×10 km plotų, kuriuose gyvena atitinkamos rūšys, skaičius, padaugintas iš 100. Paplitimo plotas turėtų būti žymimas tinkleliais (10x10 km arba 1x1 km), kurie visiškai arba iš dalies yra valstybėje narėje (t. y. turėtų būti skaičiuojami visi tinkleliai, susikertantys su valstybės narės teritorijos ribomis).

Lokalizuotų rūšių atveju informaciją apie paplitimo plotą galima pateikti naudojant smulkesnį suskaidymą; pavyzdžiui, rūšių, kurios aptinkamos tik vienoje vietoje, paplitimo teritorija yra vietovės, kurioje aptinkamos šios rūšys, plotas, galintis apimti keletą hektarų.

5.5. **Taikytas metodas**

Šiame laukelyje išsamiai aprašoma metodika, naudojama apskaičiuojant 5.4 laukelyje nurodytą perėjimo paplitimo plotą. Pasirinkite vieną iš šių kategorijų:

a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis;

b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija;

c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

Jeigu duomenys surinkti iš įvairių šaltinių, naudokite svarbiausio duomenų šaltinio kategoriją.

Laukelyje „Taikytas metodas“ turėtų būti nurodoma „d) nepakanka duomenų arba jų nėra“, jeigu paplitimo žemėlapis, kuriuo grindžiamas apskaičiuotas paplitimo paviršiaus plotas (gaunamas naudojant išsamų žemėlapį ir taikant modeliavimo arba ekstrapoliacijos metodus arba išimtiniais atvejais ekspertų išaiškinimą), apima mažiau nei 75 proc. numanomo faktinio rūšių paplitimo ploto ir šiam atotrūkiui pašalinti nebuvo naudojami jokie kiti duomenys (t. y. parengtas žemėlapis yra neišsamus, palyginti su numatomu rūšių paplitimu, todėl paplitimo paviršiaus plotas įvertintas nepakankamai).

5.6. **Papildomi žemėlapiai (neprivalomi)**

Šis laukelis pildomas tais atvejais, kai valstybė narė nori pateikti papildomą žemėlapį, kuris skiriasi nuo standartinio 5.3 laukelyje pateikiamo žemėlapio. Atkreipkite dėmesį į tai, kad šis laukelis yra neprivalomas ir dėl jo nepanaikinama pareiga pateikti žemėlapį 5.3 laukelyje.

([23]) Dėl 2019–2024 m. laikotarpio išsamesnė suderinimo su INSPIRE informacija bus pateikta atitinkamame erdvinės informacijos teikimo vadove.

([24]) https://ebba2.info/about/methodology/

Šiame laukelyje galima pateikti kitokio nei 10×10 km suskaidymo žemėlapius arba kitus nei ETRS89 LAEA (EPSG:3035) tinklelius.

5.7. **Šaltiniai**

Norėdami užtikrinti reikiamą 5.1–5.6 laukeliuose pateiktų duomenų audito seką, pateikite informaciją apie pagrindines nuorodas arba kitus informacijos šaltinius, kuriuos naudojote šiems laukeliams užpildyti. Šie šaltiniai gali būti, pavyzdžiui, paskelbti straipsniai, nepaskelbti duomenų bazėse, interneto svetainėse ir ekspertų darbo grupių pateikiami duomenys. Pageidautina kad būtų pateikiama pakankamai informacijos, kad bet kuris ataskaitą peržiūrintis (arba po šešerių ar dvylikos metų ją atnaujinantis) asmuo galėtų suprasti pateiktų duomenų kilmę.

5.8. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Šiame skirsnyje galima pateikti papildomos laisvos formos informacijos, susijusios su duomenimis, pateiktais vertinant perėjimo paplitimą, kaip numatyta 5.1–5.7 laukeliuose (ne daugiau kaip 500 ženklų).

6. **Perėjimo paplitimo tendencija**

6.1. **Trumpalaikė tendencija (per pastaruosius 12 metų)**

6.1.1–6.1.5 laukeliai skirti informacijai apie trumpalaikes perėjimo paplitimo tendencijas 12 metų laikotarpiu. Kalbant apie trumpalaikes tendencijas apskritai, tais atvejais, kai duomenų nėra arba jie nežinomi, rekomenduojama remtis ekspertų nuomone arba kitais duomenų šaltiniais. Pavyzdžiui, kai naujesniuose su konkrečioms rūšims susijusiuose tyrimuose gauta įžvalgų apie naujausias tendencijas arba labai retų ir (arba) lokalizuotų rūšių perėjimo atveju remiantis žiniomis apie ankstesnes / esamas perėjimo vietas galima atlikti paprastą palyginimą (pvz., 2013 m. perėjimas buvo užfiksuotas trijose vietose ir apie 2024 m. vis dar buvo fiksuojamas tose pačiose trijose vietose, todėl trumpalaikė paplitimo tendencija iš esmės buvo stabili), tendencijos kryptį galima įvertinti remiantis šia informacija ir ekspertų nuomone.

6.1.1. *Trumpalaikės tendencijos laikotarpis*

Trumpalaikės tendencijos laikotarpis apima 12 metų (du ataskaitų teikimo ciklus). 2019–2024 m. ataskaitų atveju tai reiškia, kad vienas laikotarpis yra nuo 2013 iki 2024 m. arba kuo artimesnis. Leidžiamas tam tikras lankstumas, todėl nors geriausia, kad būtų teikiami duomenys apie 2013–2024 m. tendencijas, galima teikti ir kito, panašaus laikotarpio (pavyzdžiui, 2009–2023 m.) duomenis, jeigu geriausi turimi duomenys yra susiję su tais metais atliktais tyrimais. Geriausia, kad apie naujai įsikuriančių rūšių tendencijas būtų pranešama kaip pradinius metus nurodant tuos metus, kuriais pirmą kartą pastebėta, kad rūšis peri, pvz., jei 2018 m. pirmą kartą pastebėta, kad rūšis peri, 2019–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu trumpalaikės tendencijos laikotarpis būtų 2018–2024 m. Laikotarpį, kuriuo rėmėtės, nurodykite šiame laukelyje.

6.1.2. *Trumpalaikės tendencijos kryptis*

Nurodykite, ar paplitimo tendencija 6.1.1 laukelyje nurodytu laikotarpiu buvo (galima pasirinkti tik vieną atsakymą):

(a) stabili

(a) svyruojanti

(b) didėjanti

(c) mažėjanti

(d) neaiški

(e) nežinoma

Daugiau gairių dėl šių tendencijų kategorijų aiškinimo ir naudojimo pateikiama skirsnio apie populiaciją 4.1.2 laukelio „Trumpalaikės tendencijos kryptis“ aprašyme. Kategorija „svyruojanti“ paplitimo tendencijų atveju tikriausiai bus taikoma rečiau nei populiacijos tendencijų atveju, tačiau ji vis tiek gali būti tinkama, pavyzdžiui, tais atvejais, kai (nuolatos aptinkamos) rūšies nacionaliniam paplitimui didelį poveikį daro kitų vietovių sezoninės sąlygos (pvz., kai toliau į pietus išdžiūva perėjimui tinkamos šlapynės).

6.1.3. *Trumpalaikės tendencijos dydis*

Jeigu 6.1.2 laukelyje nurodoma „didėjanti“, „mažėjanti“ arba „neaiški“, įrašykite 6.1.1 laukelyje nurodytą bendrą paplitimo pokytį tendencijos laikotarpiu.

Pasirinkite vieną iš šių atsakymų:

(a) mažiausia

(b) daugiausia

(c) viena geriausia vertė

— Jeigu galima nurodyti tik intervalą (pvz., 20–30 proc.), šios dvi vertės turėtų būti nurodomos a („mažiausia“) ir b („daugiausia“) laukeliuose.

— Jeigu žinomas tikslus skaičius (pvz., 27 proc.), jis turėtų būti nurodomas c laukelyje („viena geriausia vertė“).

— Jeigu žinomas vidurkis arba labiausiai tikėtina tendencija ir 95 proc. pasikliautinasis lygmuo, galima nurodyti visas šias tris vertes, įrašant jas atitinkamai c, a ir b laukeliuose.

— Tais atvejais, kai žinoma tik mažiausia (arba didžiausia) vertė (pvz., remiantis ekspertų nuomone), ji turėtų būti nurodoma laukelyje „viena geriausia vertė“, o NE laukelyje „mažiausia“ arba „daugiausia“. Reikėtų nurodyti neigiamas visų neigiamų tendencijų dydžių vertes (t. y. pridėti minuso ženklą), taip pat ir atvejais, kai jau buvo nurodyta, kad kryptis yra mažėjanti. Vis dėlto, siekiant išvengti nereikalingų duomenų įvesties, aprašant teigiamas tendencijas nebūtina pridėti pliuso ženklo (t. y. daroma prielaida, kad jeigu nurodyta, kad tendencijos dydis yra „15“, tai reiškia, kad jis yra +15 proc.). Jeigu tendencijos neigiamos, atkreipkite dėmesį į tai, kad laukeliai „mažiausia“ ir „daugiausia“ yra matematiškai susiję su mažiausiomis ir didžiausiomis vertėmis (t. y. ne mažiausiu ir didžiausiu sumažėjimu).

Jeigu žinoma, taip pat galima nurodyti stabilių arba svyruojančių tendencijų dydį.

Žr. susijusį skirsnio apie populiaciją 4.1.3 laukelio „Trumpalaikės tendencijos dydis“ aprašymą, kuriame pateikiamos gairės dėl konkrečių atvejų, kai rūšys tendencijos laikotarpiu apsigyveno arba išnyko nacionaliniu lygmeniu.

6.1.4. *Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas*

Šiame laukelyje išsamiai aprašoma metodika, naudojama apskaičiuojant trumpalaikės tendencijos dydį. Pasirinkite vieną iš šių kategorijų:

(a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis (pvz., lyginti du paplitimo žemėlapiai, parengti remiantis tiksliais paplitimo duomenimis, arba tinkamos statistinės reikšmės specialiai vykdyta rūšies paplitimo stebėsena);

(b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija (pvz., tendencijos, gautos remiantis kitais tikslais surinktais paplitimo duomenimis arba duomenimis, surinktais tik iš dalies geografinio buveinės paplitimo arealo, arba tendencijos, nustatytos išmatavus kai kuriuos kitus buveinių paplitimo numatymo veiksnius, pvz., žemės dangos pokyčius);

(c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

(d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

6.1.5. *Šaltiniai*

Norėdami užtikrinti reikiamą 6.1.1–6.1.4 laukeliuose pateiktų duomenų audito seką, pateikite informaciją apie pagrindines nuorodas arba kitus informacijos šaltinius, kuriuos naudojote šiems laukeliams užpildyti. Šie šaltiniai gali būti, pavyzdžiui, paskelbti straipsniai, nepaskelbti duomenų bazėse, interneto svetainėse ir ekspertų darbo grupių pateikiami duomenys. Pageidautina kad būtų pateikiama pakankamai informacijos, kad bet kuris ataskaitą peržiūrintis (arba po šešerių ar dvylikos metų ją atnaujinantis) asmuo galėtų suprasti pateiktų duomenų kilmę.

6.2. **Ilgalaikė tendencija (nuo apytikriai 1980 m.)**

6.2.1. *Ilgalaikės tendencijos laikotarpis*

Tinkamiausias ilgalaikių tendencijų duomenų laikotarpis yra nuo apytikriai 1980 m. (kai buvo priimta / įsigaliojo Paukščių direktyva) iki apytikriai paskutinių ataskaitinio laikotarpio metų. Tačiau esama tam tikro lankstumo, todėl, jeigu valstybė narė vykdė nacionalinius atlasų tyrimus (pvz., 1980, 1995, 2015 ir 2020 m.), 2019–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu turėtų būti teikiami duomenys, susiję su 1980–2020 m. laikotarpio tendencija.

Geriausia, kad apie vėliau kaip 1980 m. apsigyvenusių rūšių tendencijas būtų pranešama kaip pradinius metus nurodant tuos metus, kuriais jos susilaukė jauniklių. Pvz., jeigu 2000 m. buvo pirmą kartą buvo užfiksuotas šios rūšies paukščių perėjimas, būtų laikoma, kad ilgalaikės tendencijos laikotarpis prasidėjo 2000 m. Naujai įsikuriančių rūšių atveju laikotarpio pradžia būtų tarp paskutinių dviejų ataskaitinių laikotarpių (t. y. 2019–2024 m. 2013–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu. Taip pat žr. 6.1.1 laukelio aprašymo tekstą).

Valstybės narės, kurios iki 2000 m. neturėjo paplitimo tendencijų duomenų, gali susipažinti su pirmuoju Europos paukščių surašymo tarybos (EBCC) atlasu ([25]) arba knyga *„Paukščiai Europoje“* ([26]), kurioje pateikiami rūšių nacionalinių paplitimo arealų tendencijų 1970–1990 m. intervaliniai įverčiai.

6.2.2. *Ilgalaikės tendencijos kryptis*

Žr. pirmesnį 6.1.2 laukelį „Trumpalaikės tendencijos kryptis“.

6.2.3. *Ilgalaikės tendencijos dydis*

Žr. 6.1.3 laukelį „Trumpalaikės tendencijos dydis“.

6.2.4. *Ilgalaikė tendencija. Taikytas metodas*

Žr. 6.1.4 laukelį „Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas“.

6.2.5. *Šaltiniai*

Žr. 6.1.5 laukelį.

6.3. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Šiame skirsnyje galima pateikti papildomos laisvos formos informacijos, susijusios su duomenimis, pateiktais vertinant perėjimo paplitimo tendenciją, kaip numatyta 6.1 ir 6.2 skirsniuose (ne daugiau kaip 500 ženklų). Pavyzdžiui, valstybė narė gali pageidauti pateikti informaciją apie geografinius paplitimo pokyčius (trumpalaikius arba ilgalaikius) arba paplitimo susiskaidymą, nors apie bendro paplitimo pokyčius ir nepranešama.

7. **Pagrindiniai neigiami veiksniai ir grėsmės**

Šis skirsnis skirtas informacijai apie pagrindinius veiksnius, dėl kurių atskiros rūšys nyksta, mažėja jų individų skaičius arba apribojami jų paplitimo arealai, užfiksuoti. Jis turėtų būti pildomas apie visas toliau nurodytas nuolatos aptinkamas rūšis (išvardytas paukščių, dėl kurių turi būti teikiamos ataskaitos pagal 12 straipsnį, kontroliniame sąraše), jei jos priskiriamos vienai iš šių grupių:

— Direktyvos 2009/147/EB I priede nurodytoms rūšims;

— Direktyvos 2009/147/EB II priede nurodytoms perinčioms ir žiemojančioms rūšims;

— bet kurioms kitoms migruojančioms rūšims, dėl kurių nacionaliniu lygmeniu turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos (SAT).

Valstybės narės raginamos pateikti tokią informaciją ir apie visas kitas rūšis, apie kurias turima informacijos.

Daugiau informacijos, susijusios su duomenų apie Direktyvos 2009/147/EB I priede nurodytas perinčias, žiemojančias arba migruojančias rūšis ir kitas rūšis, dėl kurių turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos (SAT), teikimą galima rasti

2 lentelėje „Ataskaitos formos skirsniai, kuriuose reikia pateikti įvairių kategorijų paukščių rūšių perėjimo, žiemojimo ir migracijos sezonų informaciją“.

Einamuoju duomenų teikimo laikotarpiu buvo neigiamų veiksnių, kurie darė poveikį ilgalaikiam rūšies arba jos buveinės (-ių) gyvybingumui. Grėsmės yra būsimas / numatomas poveikis (per kitus du ataskaitinius laikotarpius), kuris gali turėti įtakos ilgalaikiam rūšies ir (arba) jos buveinės (-ių) gyvybingumui (žr. 3 lentelę). Atskiri duomenys apie grėsmes neteikiami. Laikoma kad neigiamas veiksnys, apie kurį pranešama, kad jis „vyksta dabar ir tikėtina, kad tęsis ateityje“, yra ir neigiamas veiksnys, ir grėsmė, o neigiamas veiksnys, kuris numatomas „tik ateityje“, yra tik grėsmė. Grėsmės turėtų būti susijusios su problemomis, kurios pagrįstai laikomos tikėtinomis (pvz., atsižvelgiant į vykstančius neigiamus veiksnius, apie kuriuos pranešama, arba į numatomus plėtros projektus). Neigiamų veiksnių ir grėsmių apibrėžtys pateikiamos 3 lentelėje.

([25]) Hagemeijer, E.J.M. & Blair, M., eds. (1997). *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance* (liet. „EBCC Europos perinčių paukščių atlasas. Jų paplitimas ir gausumas“). T & A D Poyser, London.

([26]) Tucker, G. M. & Heath, M. F. (1994). *Birds in Europe: their conservation status* (liet. „Paukščiai Europoje. Jų išsaugojimo būklė“). BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, UK.

3 lentelė

Neigiamo veiksnio ir grėsmės apibrėžtys (teikiant duomenis pagal 12 straipsnį)

	Veikimo laikotarpis / apibrėžtis	Trukmė
Neigiamas veiksnys	Vyksta dabar ir (arba) einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu (bet kuriuo jo metu arba visu laikotarpiu).	Einamasis šešerių metų ataskaitinis laikotarpis.
Grėsmė	Veiksniai, kurie numatomi ateityje, po einamojo ataskaitinio laikotarpio.	Būsimi du ataskaitiniai laikotarpiai, t. y. per dvylika metų nuo dabartinio ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

7.1. **Neigiamų veiksnių apibūdinimas**

Pateikite neigiamų veiksnių sąrašą: išvardykite ne daugiau kaip 20 neigiamų veiksnių. Neigiamų veiksnių sąrašas pateikiamas informaciniame portale.

Kiekvieno paukščių taksono atveju:

(a) naudodami hierarchinio sąrašo antrojo lygmens kodus, išvardykite ne daugiau kaip 20 neigiamų veiksnių. Neigiamų veiksnių ir grėsmių sąrašas pateikiamas informaciniame portale;

(b) nurodykite kiekvieno neigiamo veiksnio **laiką**, t. y. jo veikimo trukmę;

Laikas	
buvo praeityje, bet dabar dėl priemonių taikymo sustabdytas	Pateikiami duomenys apie neigiamus veiksnius, kurie buvo sustabdyti tam tikru einamojo ataskaitinio laikotarpio momentu. Pasirinkus šią galimybę laukelių apie mastą ir poveikį pildyti nereikia.
vyksta dabar	Pateikiami duomenys apie neigiamus veiksnius, kurie vyksta ataskaitiniu laikotarpiu, t. y. nėra įrodymų, kad jie buvo sustabdyti dėl priemonių taikymo.
vyksta dabar ir tikėtina, kad tęsis ateityje	Pateikiami duomenys ir apie neigiamus veiksnius, ir apie grėsmes. Pasirinkę šią galimybę, pildyti įrašo dalies, susijusios su grėsmės, mastu ir poveikiu, laukelių nereikia. Užpildykite tik tą dalį, kuri susijusi su neigiamu veiksniu.
bus tik ateityje	Pateikiami duomenys apie grėsmes. Pasirinkus šią galimybę laukelių apie mastą ir poveikį pildyti nereikia.

(c) nurodykite populiacijos dalį, kuriai neigiamas veiksnys daro poveikį (**mastas**): „visa > 90 proc.“, „didžioji dalis 50–90 proc.“ arba „mažesnioji dalis < 50 proc.“;

Mastas (paveiktos populiacijos dalis)* (*Pildykite tik tuo atveju, jeigu neigiamas veiksnys „vyksta dabar“ arba „vyksta dabar ir tikėtina, kad tęsis ateityje“. Nors pastaruoju atveju kalbama ir apie grėsmes, nurodant mastą ir poveikį bus vertinamos tik su neigiamais veiksniais susijusios problemos).	
visa > 90 proc.	Neigiamas veiksnys daro poveikį daugiau kaip 90 proc. valstybėje narėje nustatytos populiacijos.
didžioji dalis 50–90 proc.	Neigiamas veiksnys daro poveikį 50–90 proc. valstybėje narėje nustatytos populiacijos.
mažesnioji dalis < 50 proc.	Neigiamas veiksnys daro poveikį mažiau kaip 50 proc. valstybėje narėje nustatytos populiacijos.

(d) nurodykite **poveikį** rūšies populiacijai arba buveinei – „didelis poveikis“, „vidutinis poveikis“ arba „mažas poveikis“. Poveikis parodo, kaip dėl neigiamo veiksnio mažėja rūšies populiacija arba nyksta jos buveinė;

Poveikis (rūšies populiacijai arba buveinei)* (*Pildykite tik tuo atveju, jeigu neigiamas veiksnys „vyksta dabar“ arba „vyksta dabar ir tikėtina, kad tęsis ateityje“. Nors pastaruoju atveju kalbama ir apie grėsmes, nurodant mastą ir poveikį bus vertinamos tik su neigiamais veiksniais susijusios problemos).	
Didelis poveikis	Nurodytas neigiamas veiksnys yra labai svarbus veiksnys, dėl kurio mažėja rūšies populiacija arba nyksta jos buveinė. Jis daro reikšmingą tiesioginį arba greitą poveikį populiacijai.
Vidutinis poveikis	Nurodytas neigiamas veiksnys prisideda prie rūšies populiacijos mažėjimo arba jos buveinės nykimo, tačiau tai nėra didelio arba mažo poveikio neigiamas veiksnys. Jis daro vidutinį tiesioginį / greitą arba netiesioginį poveikį populiacijai.
Mažas poveikis	Nurodytas neigiamas veiksnys prisideda prie rūšies populiacijos mažėjimo arba jos buveinės nykimo, tačiau tai nėra pagrindinis veiksnys, kuris prisideda prie bendro kitų ir neigiamų veiksnių poveikio.

(e) nurodykite vietą, kurioje pirmiausia veikia neigiamas veiksnys. Galima pasirinkti tik vieną vietą.

Vieta* (*Pasirinkite vietą, kurioje neigiamo veiksnio poveikis didžiausias)	
Valstybėje narėje	Pasirenkama, kai neigiami veiksniai vyksta valstybėje narėje arba valstybėje narėje ir už jos ribų, tačiau jų poveikis yra maždaug toks pat, kaip ir šalies paukščių populiacijai.
Kitose ES valstybėse	Pasirenkama, kai neigiamas veiksnys vyksta visų pirma kitose ES valstybėse (bet gali veikti ir valstybėje narėje).
Ne ES	Pasirenkama, kai žinoma, kad neigiamas veiksnys daugiausia vyksta už ES valstybių narių ribų.
Ir ES, ir už jos ribų	Pasirenkama, kai neigiamas veiksnys vyksta tiek ES valstybėse narėse, tiek už jų ribų.
Nežinoma	Vieta, kurioje vyksta neigiamas veiksnys, nežinoma.

Bendras neigiamo veiksnio poveikis, užfiksuotas laiko, masto ir poveikio laukeliuose, turėtų atspindėti neigiamo veiksnio poveikį rūšies tendencijoms.

Tais atvejais, kai nurodoma, kad vienas iš neigiamų veiksnių yra Sąjungos susirūpinimą keliančios invazinės svetimos rūšys, šių rūšių pavadinimus privaloma nurodyti f laukelyje. Šias rūšis galima pasirinkti iš išskleidžiamojo sąrašo. Sąjungos susirūpinimą keliančių invazinių svetimų rūšių sąrašas pateikiamas pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informaciniame portale. Tais atvejais, kai nurodoma, kad neigiamas veiksnys susijęs su kitomis invazinėmis svetimomis rūšimis (išskyrus Sąjungos susirūpinimą keliančias rūšis), šių rūšių pavadinimus galima (bet neprivaloma) nurodyti g laukelyje. Pasirinkite iš EASIN duomenų bazės (žr. pagal 12 straipsnį teikiamų ataskaitų informacinį portalą). Abiem atvejais galima pasirinkti daugiau nei vieną rūšį.

Jeigu valstybė narė pageidauja pateikti tikslesnės informacijos, susijusios su tam tikro neigiamo veiksnio pobūdžiu, tai galima padaryti 7.4 laukelyje „Papildoma informacija“.

Išsamesnės gairės dėl duomenų apie neigiamus veiksnius / grėsmes pateikiamos rekomendacijose ir informaciniame portale skelbiamo neigiamų veiksnių ir grėsmių sąrašo pastabose.

7.2. **Naudoti metodai (neprivaloma)**

Neprivalomo laukelio „Naudoti metodai“ paskirtis – pateikti bendro pobūdžio informaciją apie tai, kaip buvo teikiami duomenys, susiję su neigiamais veiksniais, ir konkrečių neigiamų veiksnių atvejais jo pildyti nebūtina. Jeigu konkretaus neigiamo veiksnio atveju taikoma tam tikra metodika, šią informaciją galima pateikti 7.4 laukelyje „Papildoma informacija“.

Pasirinkite vieną iš šių kategorijų:

(a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis;

(b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija;

(c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

(d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

Galima pasirinkti tik vieną atsakymą. Jeigu duomenys surinkti iš įvairių šaltinių, pasirinkite svarbiausio duomenų šaltinio kategoriją.

7.3. **Informacijos šaltiniai (neprivaloma)**

Norėdamos užtikrinti reikiamą 7.1 laukelyje pateiktų duomenų audito seką, valstybės narės gali pateikti informaciją apie pagrindines nuorodas arba kitus šaltinius, kuriais galima pagrįsti nurodytų neigiamų veiksnių įrodymus. Šie šaltiniai gali būti, pavyzdžiui, paskelbti straipsniai, nepaskelbti duomenų bazėse, interneto svetainėse ir ekspertų darbo grupių pateikiami duomenys. Jeigu 7.2 laukelyje buvo nurodyta eksperto nuomonė, šiame laukelyje ją galima aprašyti išsamiau. Pageidautina kad būtų nurodyta pakankamai informacijos, kad bet kuris ataskaitą peržiūrintis (arba po šešerių ar dvylikos metų ją atnaujinantis) asmuo galėtų suprasti pateiktos informacijos kilmę.

7.4. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Jeigu valstybė narė nori pateikti papildomos informacijos apie tam tikrus neigiamus veiksnius (pvz., metinio gaištamumo dėl tam tikro neigiamo veiksnio, kaip antai neteisėto žudymo, įverčius) arba metodiką, ją galima pateikti šiame laukelyje.

8. **Išsaugojimo priemonės**

Valstybių narių prašoma aprašyti svarbiausias išsaugojimo priemones, kurių imtasi rūšių, apie kurias prašoma pateikti šią informaciją, atžvilgiu (žr.

2 lentelę „Ataskaitos formos skirsniai, kuriuose reikia pateikti įvairių kategorijų paukščių rūšių perėjimo, žiemojimo ir migracijos sezonų informaciją“. Valstybės narės taip pat raginamos pateikti šią informaciją visų likusių rūšių, kurių duomenys prieinami, atvejais.

8.1. **Priemonių būklė**

Nurodykite, ar reikia imtis priemonių. Jeigu atsakymas yra „Taip“, pasirinkite vieną iš šių atsakymų (galima tik vieną):

(a) nustatyta, kokių priemonių reikia, bet jų dar nesiimta;

(b) priemonių reikia, bet negalima nustatyti, kokių;

(c) imtasi dalies iš nustatytų priemonių;

(d) imtasi daugelio iš / visų nustatytų priemonių.

8.2. **Priemonių, kurių imtasi, aprėptis**

Jeigu buvo imtasi dalies iš nustatytų priemonių (8.1.c laukelis) arba buvo imtasi daugelio iš / visų nustatytų priemonių (8.1. d laukelis), nurodykite šių priemonių aprėptį, t. y. populiacijos, kuriai jos daro poveikį, dalį:

(a) < 50 proc.;

(b) 50–90 proc.;

(c) > 90 proc.

Tai turėtų būti bendro pobūdžio įvertinimas.

8.3. **Pagrindinis priemonių, kurių imtasi, tikslas**

A. Nurodykite pagrindinius priemonių, kurių imtasi, tikslus. Ši dalis turėtų būti pildoma tik tuo atveju, jeigu buvo imtasi išsaugojimo priemonių (8.1.c laukelyje „Imtasi dalies iš nustatytų priemonių“ arba 8.1.d laukelyje „Imtasi daugelio iš / visų nustatytų priemonių“ pažymėta „Taip“). Galima nurodyti keletą tikslų:

a) išlaikyti esamą rūšies paplitimą, populiaciją ir (arba) buveinę;

b) išplėsti esamą rūšies paplitimo arealą;

c) padidinti populiacijos dydį ir (arba) pagerinti populiacijos dinamiką (pagerinti reprodukcijos rezultatus, sumažinti gaištamumą, pagerinti amžiaus / lyčių struktūrą);

d) atkurti rūšies buveinę.

B. Norėdami nustatyti pagrindinį taikomų priemonių tikslą, nurodykite, ar siekiama (galima pasirinkti tik vieną atsakymą):

— išlaikyti dabartinę būklę;

— išplėsti arealą;

— padidinti arba pagerinti populiaciją;

— atkurti buveinę.

Šio laukelio paskirtis nėra apibūdinti priemonių poveikį, o veikiau apibūdinti priemonių, kurių imtasi, tikslą. Išsamesnis atsakymas pateikiamas 8.5 laukelyje.

8.4. **Priemonių taikymo vieta**

Nurodykite, kur daugiausia įgyvendinamos priemonės. Ši dalis turėtų būti pildoma tik tuo atveju, jeigu buvo imtasi išsaugojimo priemonių (8.1.c laukelyje „Imtasi dalies iš nustatytų priemonių“ ir 8.1.d laukelyje „Imtasi daugelio iš / visų nustatytų priemonių“ pažymėta „Taip“) (galima pasirinkti tik vieną):

(a) tik tinkle „Natura 2000“;

(b) tinkle „Natura 2000“ ir už jo ribų;

(c) tik už tinklo „Natura 2000“ ribų.

Šiame laukelyje siekiama nustatyti, kam skiriama daugiausia dėmesio vykdant išsaugojimo veiksmus. Todėl pasirinkite a atsakymą, jeigu visos arba didžioji dauguma apsaugos priemonių taikomos tik tinklo „Natura 2000“ teritorijoje, b atsakymą, jeigu maždaug vienodos pastangos dedamos įgyvendinant priemones tinklo „Natura 2000“ teritorijoje ir už jo ribų, o c atsakymą – jeigu visos arba didžioji dalis priemonių taikoma ne tinklo „Natura 2000“ teritorijoje.

8.5. **Atsakas į priemones**

Nurodykite, kada planuojama pradėti taikyti priemones arba tikimasi, kad jas bus pradėta taikyti, siekiant neutralizuoti neigiamą veiksnį ir padaryti teigiamą poveikį (atsižvelgdami į 8.3 laukelyje nurodytą pagrindinį priemonių tikslą). Pasirinkite vieną atsakymą:

(a) trumpalaikis (per dabartinį ataskaitinį laikotarpį, pvz., 2019–2024 m.);

(b) vidutinės trukmės (per ateinančius du ataskaitinius laikotarpius, pvz., 2025–2036 m.);

(c) ilgalaikis atsakas (po, pvz., 2036 m.).

8.6. **Pagrindinių išsaugojimo priemonių sąrašas**

Išvardykite ne daugiau kaip 20 išsaugojimo priemonių. Valstybės narės turėtų naudoti informaciniame portale nurodytus kodus.

Išsamesnės gairės dėl išsaugojimo priemonių naudojimo pateikiamos techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių ir informaciniame portale skelbiamo išsaugojimo priemonių sąrašo pastabose.

8.7. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Čia galima pateikti papildomos informacijos, padedančios suprasti pateiktą informaciją, susijusią su išsaugojimo priemonėmis.

9. **Tinklo „Natura 2000“ (specialių apsaugos teritorijų) aprėptis**

Šis skirsnis skirtas informacijai apie tinklo „Natura 2000“ (specialių apsaugos teritorijų (SAT)) aprėptį atskirų rūšių atvejais. Pagal Direktyvos 4 straipsnį valstybės narės privalo įsteigti tam tikroms rūšims tinkamiausias specialias apsaugos teritorijas. Siekiant įvertinti specialių apsaugos teritorijų tinklo aprėptį ES lygmeniu kiekvienos atitinkamos rūšies atveju, valstybių narių prašoma pranešti apie jų nacionaliniuose SAT tinkluose aptinkamų populiacijų dydį (ir trumpalaikes tendencijas).

Šis skirsnis turėtų būti pildomas tik Direktyvos 2009/147/EB I priede nurodytų rūšių ir kitų migruojančių rūšių, dėl kurių nacionaliniu lygmeniu turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos (nurodytos informacinio portalo paukščių rūšių kontroliniame sąraše), atveju.

Daugiau informacijos, susijusios su duomenų apie Direktyvos 2009/147/EB I priede nurodytas perinčias, žiemojančias arba migruojančias rūšis ir kitas rūšis, dėl kurių turi būti įsteigtos specialios apsaugos teritorijos (SAT), teikimą galima rasti

2 lentelėje „Ataskaitos formos skirsniai, kuriuose reikia pateikti įvairių kategorijų paukščių rūšių perėjimo, žiemojimo ir migracijos sezonų informaciją“.

Žr. pagrindinę informaciją techninėse rekomendacijose dėl sąvokų ir apibrėžčių.

9.1. **Tinklo „Natura 2000“ (specialioje apsaugos teritorijoje) gyvenančios populiacijos dydis**

Nurodykite bendro populiacijos dydžio, įtraukto į nacionalinį specialių apsaugos teritorijų tinklą (SAT) tais pačiais metais arba laikotarpiu, kaip nurodyta 3.1 laukelyje, įvertį. Informacija, kaip pildyti a, b, c ir (arba) d laukelius pateikiama. 3.2 laukelio „Populiacijos dydis“ aprašyme.

Siekiant išvengti pernelyg išpūstų skaičių, valstybėms narėms gali reikėti pakoreguoti ir sumažinti bendrą tinklo „Natura 2000“ teritorijoje gyvenančių populiacijų dydį tam tikrų judriųjų žiemojančių rūšių atveju, kad būtų atsižvelgiama į pastebimą populiacijos judėjimą tarp specialių apsaugos teritorijų, kaip, pavyzdžiui, gali būti įvairių rūšių žąsų, žiemojančių šiaurės vakarų Europoje, atveju.

9.2. **Įverčio tipas**

Pasirinkite vieną iš šių tipų:

— geriausias įvertis – geriausias žinomas atskiras skaičius (įskaitant tuos atvejus, kai žinomas tik didžiausias populiacijos dydis) arba intervalas, gautas, pavyzdžiui, remiantis populiacijos surašymu, vietovėse užfiksuotais skaičiais, populiacijų tankiu ir paplitimo duomenimis grindžiamu įverčiu arba ekspertų nuomone, tačiau kurio 95 proc. pasikliautinasis lygmuo nebuvo apskaičiuotas. 9.3 laukelyje galima nurodyti, ar geriausias įvertis gautas remiantis stebėsenos duomenimis, ekstrapoliacija ar ekspertų nuomone;

— daugiametis vidurkis – vidutinė vertė (ir intervalas), kai ataskaitiniu laikotarpiu buvo vertinamas kelių metų populiacijos dydis;

— 95 proc. pasikliautinasis intervalas – įverčiai, gauti remiantis atrankiniais tyrimais arba modeliu, pagal kurį galėtų būti apskaičiuojamas vieno tinkamiausio dydžio 95 proc. pasikliautinasis lygmuo (kaip nurodyta 9.1.b ir 9.1.c laukeliuose);

— mažiausias įvertis – jeigu nėra pakankamai duomenų, kuriais remiantis būtų galima pateikti bent apytikrį populiacijos dydžio įvertį, tačiau žinoma, kad populiacijos dydis viršija tam tikrą vertę, arba kai intervalas, kurio duomenys teikiami, gaunamas atlikus atrankinį tyrimą arba stebėsenos projektą, kuriuose tikriausiai nepakankamai įvertinamas tikrasis populiacijos dydis.

Aprašydami populiacijos dydį, vadovaukitės tomis pačiomis gairėmis kaip ir dėl 3.3 laukelio „Įverčio tipas“.

9.3. **Populiacijos dydis tinklo teritorijoje. Taikytas metodas**

Pasirinkite vieną iš šių atsakymų (panašiai, kaip 3.4 laukelyje „Taikytas metodas“):

(a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis;

(b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija;

(c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

(d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

Aprašydami populiacijos dydį, vadovaukitės tomis pačiomis gairėmis kaip ir dėl 3.4 laukelio „Taikytas metodas“.

9.4. **Trumpalaikė populiacijos dydžio tendencija tinklo teritorijoje. Kryptis**

Kaip ir 4.1.2 laukelyje „Trumpalaikės tendencijos kryptis“, nurodykite, ar populiacijos tendencija specialios apsaugos teritorijų tinkle trumpalaikės tendencijos laikotarpiu (kaip nurodyta 4.1.1 laukelyje) buvo (galima pasirinkti tik vieną atsakymą):

(a) stabili

(b) svyruojanti

(c) didėjanti

(d) mažėjanti

(e) neaiški

(f) nežinoma

Daugiau gairių dėl šių tendencijų kategorijų aiškinimo ir naudojimo pateikiama 4.1.2 laukelio „Trumpalaikės tendencijos kryptis“ aprašyme.

9.5. **Trumpalaikė populiacijos dydžio tendencija tinklo teritorijoje. Taikytas metodas**

Pasirinkite, kuris iš toliau nurodytų atsakymų geriausiai apibūdina metodą, taikytą trumpalaikės tendencijos krypčiai įvertinti (kaip 4.1.4 laukelyje „Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas“):

(a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis;

(b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija;

(c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

(d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

Galima pasirinkti tik vieną atsakymą. Jeigu duomenys surinkti iš įvairių šaltinių, pasirinkite svarbiausio duomenų šaltinio kategoriją.

Vadovaukitės tomis pačiomis gairėmis, kaip ir 4.1.4 laukelio „Trumpalaikė tendencija. Taikytas metodas“ atveju.

9.6. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Šiame skirsnyje galima pateikti papildomos laisvos formos informacijos, susijusios su 9.1–9.5 laukeliuose pateiktais duomenimis (ne daugiau kaip 500 ženklų).

Toliau nurodyta informacija, susijusi su 10 skirsniu „Darbo, susijusio su tarptautiniais rūšių veiksmų planais (RVP), valdymo planais (VP) ir trumpomis valdymo suvestinėmis (TVS), pažanga“ ir 11 skirsniu „Informacija, susijusi su II priede nurodytomis rūšimis“, turi būti pateikiama apie kiekvieną taksoną per visus atitinkamus sezonus.

10. **Darbo, susijusio su tarptautiniais rūšių veiksmų planais (RVP), valdymo planais (VP) ir trumpomis valdymo suvestinėmis (TVS), pažanga**

Šis skirsnis skirtas informacijai apie valstybių narių darbą, susijusį su kai kuriomis ES paukščių rūšimis, kurioms gresia didžiausias pavojus ir dėl kurių parengti tarptautiniai (arba daugiašaliai ([27])) rūšių veiksmų planai (RVP) arba trumpos valdymo suvestinės (TVS), taip pat su tam tikromis medžiojamomis rūšimis, kurių būklė ES laikoma prasta ir dėl kurių parengti valdymo planai (VP) ([28]). Ataskaitose taip pat nurodomas darbas, atliktas pagal kitų tarptautinių organizacijų priimtus planus, kuriuos yra pasirašiusi ES, pavyzdžiui, Berno konvenciją ([29]), Susitarimą dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių išsaugojimo (AEWA) ([30]) ir Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvenciją (CMS) ([31]).

Nuo XX a. dešimtojo dešimtmečio daug ES išteklių skiriama daugelio šių rūšių apsaugai (pvz., įgyvendinant programos LIFE projektus), todėl valstybių narių prašoma apibendrinti, ką jos padarė nacionaliniu lygmeniu, įgyvendindamos šiuos planus ir siekdamos pagerinti atitinkamų rūšių būklę. Atitinkamų taksonų sąrašas su nuorodomis į planų rūšis pateikiamas informaciniame portale. Šis skirsnis pildomas rūšies / porūšio lygmeniu.

10.1. **Tarptautinio plano rūšis**

Naudokite informaciniame portale pateikiamame atitinkamų taksonų, dėl kurių yra parengtas tarptautinis arba daugiašalis planas, sąraše nurodytas tarptautinių planų rūšis (rūšies veiksmų planas (RVP), valdymo planas (VP) arba trumpa valdymo suvestinė (TVS)).

([27]) Keliais atvejais RVP / TVS yra susiję su rūšimi arba porūšiu, būdingu vienai šaliai).

([28]) http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/index_en.htm for Species Action Plans and Brief Management Statements, and http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/managt_plans_en.htm for Management Plans.

([29]) https://www.coe.int/en/web/bern-convention/

([30]) https://www.unep-aewa.org/en

([31]) https://www.cms.int

10.2. **Ar priimtas nacionalinis planas, susietas su tarptautiniu rūšių veiksmų planu (RVP), valdymo planu (VP) arba trumpa valdymo suvestine (TVS)?**

Pasirinkite atsakymą „Taip“ arba „Ne“. Pasirinkę atsakymą „Taip“, toliau 10.5 laukelyje „Papildomos informacijos šaltiniai“ pateikite interneto nuorodą į nacionalinį planą (ir (arba) bibliografinę nuorodą). 10.3 ir 10.4 laukeliai pildomi nepriklausomai nuo to, kurį atsakymą pasirenkate.

10.3. **Rūšims, kurioms gresia visuotinis išnykimas, skirtų veiksmų planų veiksmingumo vertinimas**

Šiame laukelyje pateikite informaciją apie rūšių būklę nacionaliniu mastu (populiacijos dydį ir arealą / paplitimą), atsižvelgiant į rūšių veiksmų planuose (RVP) / trumpose valdymo suvestinėse (TVS) nustatytus tikslus. Rūšių, dėl kurių yra parengti RVP ir TVS ir kurių atveju šis laukelis turėtų būti užpildytas, sąrašas pateikiamas atitinkamų taksonų, dėl kurių yra parengtas tarptautinis arba daugiašalis planas, sąraše, kuris pateikiamas informaciniame portale ([32]). Išsamesnis sąrašas, apimantis tikslus, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant kiekvieną rūšį, pateikiamas informaciniame portale.

Kai kuriuose planuose išvardyti įvairūs trumpalaikiai ir ilgalaikiai tikslai. Pavyzdžiui *Clanga clanga* (t. y. *Aquila clanga*) veiksmų plane išvardyti tokie tikslai, susiję su paplitimu arba populiacijos dydžiu:

(a) „trumpuoju laikotarpiu sustabdyti populiacijos mažėjimą ir apsaugoti visas esamas perėjimo, ilsėjimosi ir žiemojimo buveines“;

(b) „ilguoju laikotarpiu užtikrinti Europos didžiųjų erelių rėksnių populiacijos pasiskirstymą ir pasiekti skaičius, buvusius iki 1920 m.“

Jeigu trumpalaikis tikslas (pvz., populiacijos dydžio stabilizavimas) pasiektas arba padaryta pažanga siekiant šio tikslo, reikėtų pasirinkti atsakymą „a) artėja prie plano tikslo / uždavinio (-ių)“.

Kai kuriuose planuose numatomi tikslai, kurių tiesioginis rezultatas nėra populiacijos arba paplitimo padidinimas / stabilizavimas, bet, pavyzdžiui, gaištamumo dėl tam tikrų neigiamų veiksnių sumažinimas arba tam tikrų pagrindinių teritorijų apsauga / atkūrimas. Plano veiksmingumas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į tų priemonių poveikį populiacijos dydžiui / paplitimui. Pavyzdžiui, jeigu buvo atkurtos kelios pagrindinės rūšies teritorijos (pasiektas trumpalaikis tikslas), o ilgalaikis tikslas yra stabilizuoti rūšies populiaciją, tačiau populiacijos dydis vis dar mažėja (o mažėjimo tempas nekinta), reikėtų pasirinkti atsakymą „b) nepakito“.

Pasirinkite vieną iš šių atsakymų:

(a) artėja prie plano tikslo / uždavinio (-ių);

(b) nepakito;

(c) toliau blogėja – tolsta nuo plano tikslo / uždavinio (-ių).

10.4. **Nesaugios būklės medžiojamoms rūšims skirtų valdymo planų (VP) veiksmingumo vertinimas**

Šis laukelis pildomas nesaugios būklės medžiojamų rūšių atveju. Jame pateikiama informacija apie šių rūšių būklę (populiacijos dydį ir arealą / paplitimą) nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į valdymo planuose (VP) nustatytus tikslus. Rūšių, dėl kurių yra parengtas valdymo planas (VP) ir kurių atveju šis laukelis turėtų būti užpildytas, sąrašas pateikiamas atitinkamų taksonų, dėl kurių yra parengtas tarptautinis arba daugiašalis planas, sąraše, kuris pateikiamas informaciniame portale ([33]). Išsamesnis sąrašas, apimantis tikslus, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant kiekvieną rūšį, pateikiamas informaciniame portale.

Pasirinkite vieną iš šių atsakymų (vadovaudamiesi tomis pačiomis gairėmis, kaip ir 10.3 laukelyje):

(a) gerėja;

(b) nepakito;

(c) toliau blogėja.

([32]) Kai kurios į taksonų, dėl kurių parengti tarptautiniai arba daugiašaliai planai (įskaitant TVS), sąrašą įtrauktos rūšys (pvz., *Falco naumanni*) šiuo metu nelaikomos tokiomis, kurioms gresia visuotinis išnykimas, tačiau plano rengimo metu buvo manoma, kad joms gresia išnykimas arba kad yra su jų išsaugojimu susijusių problemų, dėl kurių reikėjo imtis koordinuotų veiksmų.

([33]) Kai kurių į sąrašą įtrauktų rūšių būklė ES dabar yra saugi (pvz., *Netta rufina*), tačiau anksčiau buvo laikoma, kad jų būklė ES lygmeniu arba geografiniu plano mastu (pvz., AEWA susitariančiųjų šalių) yra nesaugi arba kad buvo su šios rūšies išsaugojimu susijusių problemų, dėl kurių reikėjo imtis koordinuotų veiksmų.

10.5. **Papildomos informacijos šaltiniai**

Šiame laukelyje valstybių narių prašoma pateikti nuorodas į atitinkamas interneto svetaines, interneto nuorodas / bibliografines nuorodas į atitinkamus leidinius (pvz., nacionalinį planą), atsakingų organizacijų kontaktinius duomenis ir kt.

11. Informacija, susijusi su II priede nurodytomis rūšimis (Direktyvos 2009/147/EB 7 straipsnis)

Šis skirsnis pildomas rūšies / porūšio lygmeniu.

11.1. **Ar rūšis nacionaliniu lygmeniu yra medžiojama?**

Ne visos Direktyvos 2009/147/EB II priede išvardytos rūšys medžiojamos visose (atitinkamose) valstybėse narėse. Šiame laukelyje nurodykite, ar atitinkama rūšis iš tiesų medžiojama jūsų šalyje ([34]). Pasirinkę atsakymą „Taip“, užpildykite tolesnius 11.2–11.4 laukelius.

Šiame laukelyje nurodoma, ar rūšis faktiškai medžiojama nacionaliniu lygmeniu. Pavyzdžiui, jeigu rūšis pagal nacionalinius ir (arba) regioninius teisės aktus neklasifikuojama kaip medžiojama (todėl jos negalima medžioti) arba jeigu taikomas nuolatinis draudimas (medžiojamų rūšių atveju), atsakymas turėtų būti „Ne“. Daugiau informacijos galima pateikti 11.4 laukelyje „Papildoma informacija“.

11.2. **Medžioklės laimikis**

Pateikite šešerių ataskaitinio laikotarpio metų nacionalinius medžioklės laimikių statistinius duomenis kiekvienais metais / kiekvieną medžioklės sezoną (atskirais vienetais): nurodykite 11.2.a laukelyje nurodytą matavimo vienetą (atskirais vienetais) ir, jeigu taikoma, užpildykite 11.2.b laukelį (t. y. medžioklės sezonas, neprivaloma) ir 11.2.c laukelį, pateikdami informaciją apie kiekvieną medžioklės sezoną arba kiekvienus metus (tais atvejais, kai medžioklės sezonas nenurodomas). 2019–2024 m. ataskaitiniu laikotarpiu pirmasis medžioklės sezonas buvo 2018–2019 m. (prasidėjo 2018 m. rudenį ir baigėsi 2019 m. pavasarį); 6 sezonas – 2023–2024 m. Jeigu žinoma tiksli reikšmė, įrašykite ją laukeliuose „mažiausia“ ir „daugiausia“. Jeigu žinomas tik mažiausias arba tik didžiausias skaičius, jis turėtų būti nurodytas atitinkamose skiltyse „mažiausia“ ir „daugiausia“. Taip pat galite pasirinkti „nežinoma“.

Tais atvejais, kai žinomi tik rūšių grupės medžioklės laimikio statistiniai duomenys ir nėra patikimo suskirstymo pagal rūšis, reikėtų įvertinti kiekvienos rūšies dalį (pvz., 50–90 proc. dominuojančių rūšių ir 0–5 proc. kitų rūšių) ir nurodyti ją 11.2 laukelio skiltyse „mažiausia“ ir „daugiausia“. 11.4 laukelyje „Papildoma informacija“ turėtų būti pateiktas atitinkamas paaiškinimas (pvz., „Buvo gauti rūšių ([1 rūšis], [2 rūšis], [X rūšis]) grupės medžioklės laimikio statistiniai duomenys (mažiausia ir daugiausia), tačiau > 90 proc. šių duomenų tikriausiai yra susiję su šioje ataskaitoje nagrinėjamomis rūšimis“). 11.3 laukelyje „Taikytas metodas“ pasirinktas atsakymas turėtų atspindėti tai, kad pateikti faktiniai skaičiai yra apytiksliai, todėl reikėtų atitinkamai pasirinkti b arba c atsakymą.

11.3. **Medžioklės laimikis. Taikytas metodas**

Pasirinkite, kuris iš toliau nurodytų atsakymų geriausiai apibūdina metodą, taikytą rengiant medžioklės statistinius duomenis:

(a) išsamus tyrimas arba statistiškai patikimas įvertis;

(b) įvertis daugiausia grindžiamas ribotų duomenų ekstrapoliacija;

(c) įvertis daugiausia grindžiamas pagal labai ribotus duomenis suformuluota ekspertų nuomone;

(d) nepakanka duomenų arba jų nėra.

11.4. **Papildoma informacija (neprivaloma)**

Pateikite interneto nuorodas arba bibliografines nuorodas į pagrindinius informacijos šaltinius, kuriuos naudojote pildydami 11 skirsnio laukelius, įskaitant išsamią informaciją apie nacionalines ataskaitas arba internetines duomenų bazes. Šiame laukelyje taip pat galima pateikti bet kokią kitą su medžioklės laimikių statistikos duomenimis susijusią informaciją, pavyzdžiui, informaciją, susijusią su duomenų kokybės ir tikslumo patvirtinimo patikrinimais, arba informaciją apie tai, ar renkami papildomi demografiniai duomenys (pvz., atliekant sparnų apžiūras). Taip pat galima pateikti informaciją, susijusią su naujausiais tyrimų metodų arba informacijos teikimo priemonių pakeitimais.

Nuorodos

BirdLife International (2004) Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 12), Cambridge, UK.

([34]) Arba, atitinkamai, subnacionalinio vieneto teritorijoje.

del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014) HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World. Volume 1: Non-passerines. Lynx Edicions, Barcelona.

Hagemeijer, E.J.M. & Blair, M., eds. (1997) The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance. T & A D Poyser, London.

Sokos, C. & Birtsas, P. (2014) The last indigenous black-necked pheasant population in Europe. G@lliformed 8: 13–22.

Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994) Birds in Europe: their conservation status. BirdLife International (BirdLife Conservation Series No. 3), Cambridge, UK.